ухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 141 (7141)
ИЮНИИН 16
ЧЕТВЕРГ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

С-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Хүүгэдэй сезонно ...слинуудые эмхидхэхэ

...евой хүдэлмэриин үедэ манай ...ликын колхозууд, МТС-үүд ...совхозуудта жэл бүхэндэ хүү... ...200 холо гаран сезонно ясли... ...нээгдэдэг юм. Тэдэнэй олон... ...усгаар баригдаһан байшанда ... һайнаар түхеэрэгдэһэн гэр... ...оо эмхидхэгдэдэг. Яслинууд ...ю ариг сэбэр, һайнаар түхеэ... ...эн байдаг, мүн тэндэ дүр... ...этэй хүнүүд хүмүүжүүлэгшэ... ...абигдадаг. Тиимэһээ эхэнүүд ...яслида хүүгэдээ дуратайгаар ... үгэдэг. Яслида хүүгэднай ...р харагдаха, садхалан байха ...эдэхэдээ эхэнүүд һанаа амар ...үдэртөө хүдэлмэрилхэ арга... ...йдаг.

...шье, колхозуудтахи яслинуу... ...дэлмэрине эрид һайжаруулха ...парти, правительствын эрил... ...үргэхэ хэрэгтэ зарим колхо... ..., элүүрые хамгаалгын эмхи ...нуудай хүтэлбэрилэгшэд анха... ...багаар хандуулна. Жэшээлхэ... ...оондо жэлдэ республикын кол... ...та хамта 5000 хүүгэдэй байха ... яслинууд нээгдэхэ байгаа ...500 хүүгэдэй ясли нээгдэһэн ... Тэдэнэй зариманиинь хо... ...жо, орой нээгдээ һэн. Зарим ...уд яслинуудые эмхидхэхэ ...барине дүүргээгүй һэн. Яруу... аймаг—37,5, Хэжэнгын—25, ...йн—30 процент дүүргэһэн ...

...нэй эсэстэ үхибүүдтэй эхэнүүд ...й хүдэлмэридэ олоороо хабаа... ...гүй үнгэрдэг. Жэшээнь, Кях... ...аймагай Усть-Киранай сомоной ...эй нэрэмжэтэ колхозой 1-дэхи ...ексно бригадада мүнөө ясли ...эрэһээ 25 эхэнүүд полевой хү... ...ридэ хабаадалсаха аргагүйдэ... ...ин энэ колхозой правлени, тэ... хүтэлбэрилэгшэд хүүгэдэй се... ясли нээхын түлөө мүнөө хү... анхаралаа табяагүй байһаар.

...н нээхэ хэрэг ехэнхидээ колхо... ...правлениин байра үгэдэггүй ...ээ һаатадаг. Заримдаа муу за... байра үгтэдэг. Үнгэрэгшэ жэл... ...айкало-Кударын аймагай Ой... ...а сомоной Хрущевой нэрэмжэ... ...хоз моринной тоног хадагла... ...лад соо ясляа нээһэн байгаа. ...е жэлдэ ниимэрхүү ушарнууд ...нэ. Иволгын аймагай XVII ...ездын нэрэмжэтэ колхоз хүү... ...гээ ясли правлениин байшан ...эгээ. Тиин тэндэнь правлени, ...атори, ясли сугтаа байрлана. ...болохогүй ушартай аймагай ...ые хамгаалгын таһагай эбсэжэ ...гынь гайхалтай.

Энэ жэлдэ республикын колхозуудаар хамта 6 мянган хүүгэдэй байха 242 ясли нээгдэхээр хараалагдаһан байгаа. Һүүлэй мэдээгээр арайхан гэжэ 3000 шахуу хүүгэдэй байха яслинууд нээгдээд байна. Тиимэһээ олохон эхэнэрнүүд колхозой ажалда хабаадалсанагүй.

Колхозой ба совхозой ажалда эхэнэрнүүд олоороо эдэбхитэйгээр хабаадаха аргатай байна. Тиимэһээ колхозно үйлэдбэридэ, ургаса дээшэлүүлхын ба малай ашаг шэмэ үгэлгые улам ехэ болгохын түлөө тэмсэлдэ эхэнэрнүүдые олоорнь хабаадуулха шухала. Энээнэй түлөө колхозуудта хүүгэдэй яслинуудай ба садуудай тоо олошоруулха, хамтын хоололлгын газарнуудые эмхидхэжэ, эхэнэрнүүдые гэрэй ажалһаа сүлөөлхэ шухала.

Элүүрые хамгаалалгын эмхи зургаанууд яслинуудые нээхэ, хүүгэдэй хойноһоо һайн харууһа эмхидхэхын тула бүхы хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Тэдэнэй мүнөөнэй ажал юун болоноб гэхэдэ, хүүгэдые яслинуудта суглуулхаһаа урид баранайнь бэеын элүүрые шалгаха, яслинуудай байрые ба тэрэнэй оршон тойронхи газарые ариг сэбэр байлгаха болоно.

Иволгын аймагай колхозууд яслинуудые эмхидхэжэ, хүүгэдтэй эхэнэрнүүдые колхозой ниитын ажалда хабаадуулхын түлөө анхарал оролдолго гаргана. Энэ аймагта 350 хүүгэдэй байха 15 ясли нээгдэхэ байгаа һаа, мүнөө барандаа эмхидхэгдээд байна.

Теэд, зарим аймагуудта ба колхозуудта энэ талаар бага хүдэлмэри хэгдэнэ. Тиимэһээ хүүгэдтэй олон эхэнүүд колхозой хүдэлмэридэ хабаадананагүй, гэртээ һууха баатай болоно. Илангаяа Хэжэнгын аймагта хүүгэдэй ясли эмхидхэхэ хүдэлмэридэ бага анхарал хандуулагдана. Хабарай полевой хүдэлмэриин халуун үе соо энэ аймагта нэгэшье колхоз сезонно ясли эмхидхээгүй. Яруунын аймагай Карл Марксын, Молотовой нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозууд мүнөө хүрэтэр яслинуудгүй байһаар.

Мүнөө ингээд зунай полевой хүдэлмэри, ургасые буртаг үбһэнһөө сэбэрлэлгэ, кукуруза, огородой ургасын хойноһоо харууһалалга гэхэ мэтэ ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд, удаань үбһэ, таряа хуряалга захалхань. Эдэ хүдэлмэринүүдтэ эхэнэрнүүдые олоорнь хабаадуулха шухала.

Тиимэһээ колхозой правленинүүд энэ дары хүүгэдэй яслинуудые эмхидхэхэ хэмжээ абаха ёһотой.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Рязанска областиин Шиловскэ районой „Фундамент социализма" гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхознигуудые орден ба медальнуудаар шагнаха тухай

Колхозой ниитын малажалые хүгжөөхэ талаар Корнечихинтэнэй бүлын һайнаар, аша ехэтэйгээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө, хэдэн олон жэлэй туршада һайн үрэ дүн туйлаһанайнь түлөө **шагнаха:**

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Корнечихин Степан Фатеевичые—үхэршэн-пастух.

«ШЭН ЗОРИГТО АЖАЛАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

1. **Корнечихин** Иван Степановичые—моришон.
2. **Корнечихина** Анна Андреевнае—тугалшан.
3. **Корнечихина** Прасковья Степановнае—хони үсхэбэрилгын ба шубуу үсхэбэрилгын фермэнүүдые даагша.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

1. **Алешкин** Александр Михайловичые—үхэршэн-пастух.
2. **Алешкин** Иван Михайловичые—үхэршэн-пастух.
3. **Алешкин** Николай Михайловичые—үхэршэн-пастух.
4. **Алешкина** Екатерина Степановна—һаалишан.
5. **Алешкина** Мария Михайловнае—һаалишан.
6. **Корнечихин** Василий Степановичые—ветеринарна фельдшер.
7. **Корнечихина** Анна Степановнае—һаалишан.
8. **Корнечихина** Мария Степановнае—һаалишан.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль
1955 оной июниин 11.

Шведскэ риксдагай делегациин гэшүүд СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловтай уулзаба

СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар Советскэ Союзда айлшалан ерээд байгаа Шведскэ риксдагай делегациин гэшүүд июниин 13-да СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловтай уулзаба.

Советскэ Союзай дүтын хүршэнэрэй нэгэн—шведскэ арадай түлөөлэгшэд болохо шведскэ парламентын депутадуудые амаршалха зуураа, К. Е. Ворошилов ингэжэ хэлэбэ:

—Советскэ Союзда Танай ерэлгэ хадаа манай арадуудай хоорондо байдаг хани барисаае улам бэхижүүлхэ, эб найрамдал сахилгын хэрэгтэ туһалха юм гэжэ этигэнэб. Делегацинуудые хоорондоо эльгээлсэлгэ, мүн худалдаа наймаанай ба культурна холбоо үргэдхэлгэ энэ хани барисаае хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай юм.

К. Е. Ворошиловай амаршалгада харюусажа, Шведскэ риксдагай хоёрдохи палатын түрүүлэгшэ делегациин хүтэлбэрилэгшэ Густав Нильссон хадаа К. Е. Ворошиловтай делегадуудай уулзаха аргатай байһан тушаа баяр баясхалангаа мэдүүлбэ.

—Орон дотор ябаха үедэмнай бидэниие хаа хаанагүй тон ехэ халуунаар угтаа,—гэжэ Густав Нильссон хэлэбэ. — Ороной заха хизаар бүхэндэ дэлгэрһэн зохёон байгуулха хүдэлмэрине бидэнэр ехээр һонирхон хараабди. СССР-тэ өөрынгөө делегацине эльгээхэ гэһэн шиидхэбэри риксдаг гаргахадаа, делегациин ошолго манай оронуудай дүтэ боломгодо туһалха, Советскэ Союзай ба Швециин арадуудай бэе бэедээ этигэлые бэхижүүлхэ байһанине хараадаа абаһан юм.

К. Е. Ворошиловай гуйлтаар делегадууд Советскэ Союзда ерээд байһан тухайгаа, юу гэжэ һанажа байһанаа хэлэбэ.

Хани барисаанай оршон байдалда болоһон хөөрэлдөөнэй түгэсхэлдэ К. Е. Ворошилов Советскэ Союзай ба Швециин хоорондохи холбоо барисаа бэхижүүлхэ зорилготой ажал-ябуулгадаа амжалта туйлахыень делегациин гэшүүдтэ хүсэбэ.

Швециһээ СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол Рольф Р. Сульман делегацине үдэшэн ябаба.

Уулзалгын үедэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. М. Пегов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын нэгэдэхи орлогшо А. А. Громыко, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин орлогшо А. Ф. Горкин, СССР-һээ Швецидэ байгаа Посольствын советник Н. М. Луньков байлсаба.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр И. А. Лычевые Ажалай Улаан Тугай ордедоор шагнаха тухай

Нүхэр И. А. Лычевэй ниитын-политическэ ажал-ябуулгын 50 жэлэй ой гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, революционно хүдэлөөндэ тэрэнэй эдэбхитэйгээр хабаадаһанине тэмдэглэн, нүхэр **Лычев** Иван Акимовичые **Ажалай Улаан Тугай** ордедоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1955 оной июниин 13.

Литовско, Латвийска ба Эстонско ССР-нүүдэй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

РИГА, июниин 14. (ТАСС). Литовско, Латвийска ба Эстонско ССР-нүүдэй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн мүнөөдэр эндэ нээгдэбэ. Прибалтийска республикануудай колхознигууд, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, эрдэмтэд, партийна болон советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд—бүхы дээрээ мянга гаран хүн зүблөөндэ хабаадалсана. Айлшад боложо ерэһэн Российска Федерациин, Украинска, Белорусска, Карело-Финскэ ССР-нүүдэй хүдөө ажахын түрүүшүүл зүблөөн дээрэ байлсана.

Зүблөөнэй хүдэлмэридэ КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. Хрущев хабаадалсана. Зүблөөнэй болохын урда тээ Н. С. Хрущев Литовско ССР-эй Шяуляйска районой «Раудоной Велява» колхоздо, «Гинкунай» совхоздо, Латвийска ССР-эй Элейскэ районой «Авангард» колхоздо ошобо. Нүхэр Н. С. Хрущев КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые яажа бэелүүлжэ байһан тухай колхознигуудтай, совхозой хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэлдэбэ, совхозой ба колхозуудай хүгжэлтын түсэбүүдтэй танилсаба.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр П. П. Лобанов колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхэ, хүдөө ажахын продукцине колхозуудай, совхозуудай үйлэдбэрилгэ ба гүрэндэ тушаалгые ехэдхэхэ, Литовско, Латвийска, Эстонско ССР-нүүдэй колхознигуудай ажалта үдэрэй түлөөһэ дээшэлүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай элидхэл хэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэ болоо. Латвиин КП-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр Калнберзин, Литвагай КП-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр Снечкус, Эстониин КП-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр Кэбин, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, түрүү малшад ба бусад хүнүүд үгэ хэлэбэ.

Австритай Гүрэнэй Договорые эсэслэн баталалгын грамота хадагалуулхын тула СССР-эй Правительствода Австри тушааба

Бэеэ даанхай ба демократическа Австриие һэргээн байгуулха тухай 1955 оной майн 15-да Венэдэ гар табигдаһан ба 1955 оной июниин 8-да Австрийска Республикын Федеральна Президентээр эсэслэн баталагдаһан Гүрэнэй Договорой австрийска эсэслэн баталалгын грамотые Австрийска Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Н. Бишоффһоо 1955 оной июниин 14-дэ СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство соо Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Нэгэдэхи Орлогшо А. А. Громыко тушаан абаба.

Дурсагдаһан Гүрэнэй Договорой 38-дахи статьягай ёһоор, тус грамота хадагалагдахын тула СССР-эй Правительствода тушаагдаба.

Грамотые хадагалуулхын тула, тушааха үедэ нимэ хүнүүд байлсаба:

Советскэ талаһаа: СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. С. Семенов, Европейскэ 3-дахи Таһагые Даагша С. Г. Лапин, Договорно—Эрхын Таһагые Даагша Г. И. Тункин, Европейскэ 3-дахи Таһагые Даагшын Орлогшо М. Г. Грибанов ба бусад.

Австрийска талаһаа: Австрийска Республикаһаа СССР-тэ байдаг Посольствын Секретарь Г. Грубмайр, Посольствын атташе К. Шварц, Посольствын секретарь-архивист Г. Клеменсиевич гэгшэд байлсаба.

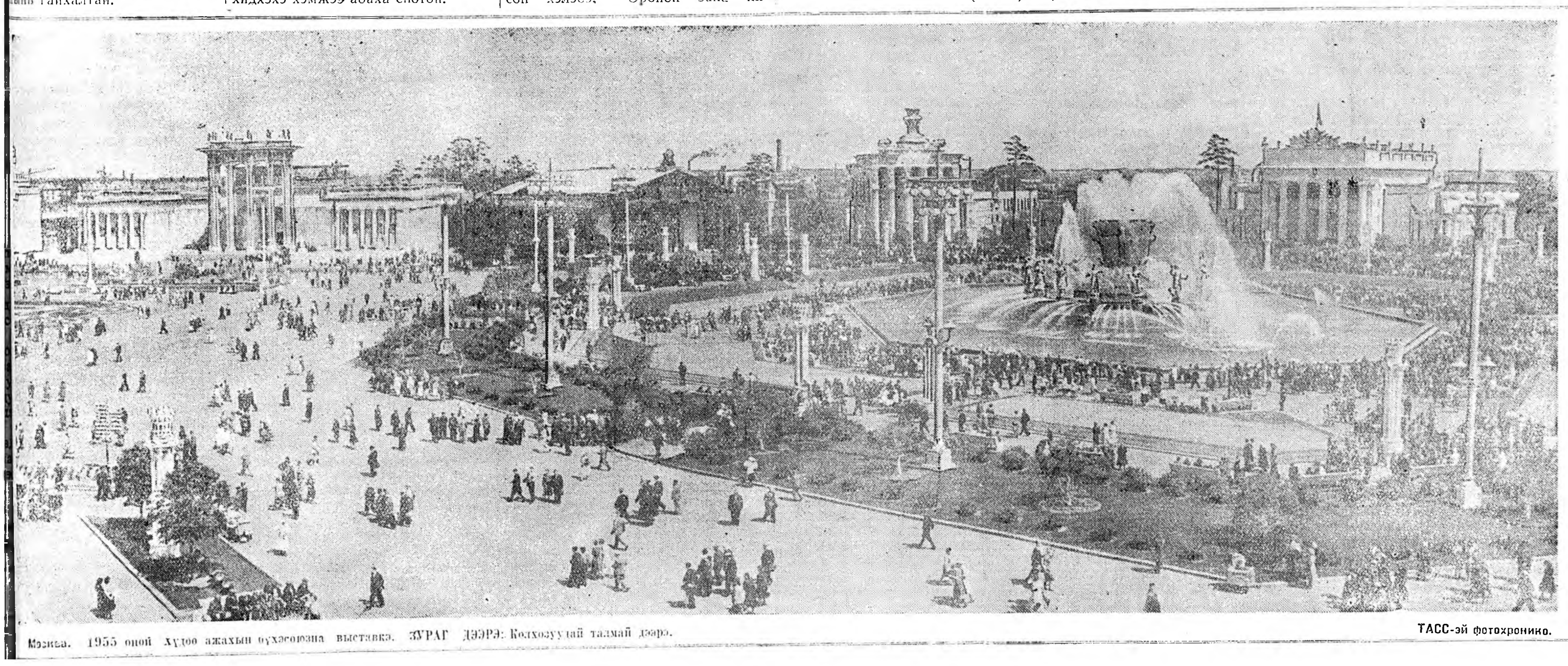

Москва. 1955 оной хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Колхозуудай талмай дээрэ.

ТАСС-эй фотохронико.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй Гэшүүн ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Николай Александрович БУЛГАНИНДА

МОСКВА

Хүндэтэ нүхэр Николай Александрович Булганин!

Германиин Социалистическэ единэ партиин Центральна Комитет Танай 60 наһанай ойтой дашарамдуулан немецкэ хүдэлмэришэн ангиин ба манай арадай эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй үмэнэһөө Танда үнэн зүрхэнэй амаршалга, ахадүүгэй баяр хүргэнэ.

Немецкэ хүдэлмэришэн анги, манай арадай эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүд болбол Ленинэй ба Сталинай үнэн шаби, дайшалхы соратник, КПСС-ээр хүмүүжүүлэгдэһэн ба тэмсэл дотор шалгагдаһан партийна, гүрэнэй үнэн сэхэ ажал-ябуулагша, алдарта КПСС-эй ба эб найрамдалда дуратай Советскэ гүрэнэй элитэ ехэ түлөөлэгшэ мүн гэжэ Таниие амаршална.

Манай арадай эб найрамдалда дуратай хүсэнүүд дай үүдхэгшэ империалистнуудай галзуу бузагай түсэбүүдые болюулхын, Европодо эб найрамдал хангаха зорилгоор аюулгүй байдал хамтаараа хангалгын эршэмтэй системэ байгуулхын тула эб найрамдалда дуратай бусад бүхы арадуудтай хамтадаа бүхы хүсэеэ зорюулжа байһан баатарлиг советскэ арадые Танаар дамжуулан амаршална.

Хүндэтэ нүхэр Н. А. Булганин! Танай 60 наһанай ойтой дашарамдуулан амаршалгаяа эльгээхын хажуугаар, бидэнэр Германиие эб найрамдалда дуратай, демократическа гүрэн байхаар нэгэдүүлхын түлөө манай хүшэр хүндэ тэмсэлдэ, Германска Демократическа Республика дотор социализмын үндэһэ һууринуудые байгуулгада Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ба Советскэ Правительствын саг үргэлжэ үзүүлжэ байһан туһаламжын түлөө гүн ехэ баяр баясхалангаа хүргэнэбди.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ байһан туладаа советскэ арадай ба эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай аша туһада харюусалгата ехэ зорилгоёо Танай дүүргэхын тула олон удаан жэлдэ элүүр мэндэ ажаһуухые, творческо эршэ зоригтой ябахыетнай Танай түрэһэн үдэртэтнай бидэнэр Танда хүсэнэбди.

Германиин Социалистическэ единэ партиин Центральна Комитет
В. УЛЬБРИХТ.

Берлин, 1955 оной июниин 11.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Николай Александрович БУЛГАНИНДА

МОСКВА

Хүндэтэ нүхэр Булганин!

Танай түрэһөөр 60 наһанай ойтой дашарамдуулан Германска Демократическа Республикын Правительствын үмэнэһөө ба өөрынгөө нэрэһээ Танда үнэн зүрхэнэй амаршалга болон эрхим хүсэлэнгүүдые хүргэнэб.

Танай аша үрэ ехэтэ хүтэлбэри доро Советскэ Правительство бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалхын түлөө, Европодо аюулгүй байдал хамтаараа хангалгын системэ байгуулхын түлөө эрид шанга, эсэшэ сусашагүй тэмсэл ябуулна. Энэ системэ германска асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхын тула таатай зохид арга нүхэсэл байгуулха юм.

Танай 60 наһанай ойе мүнөөдэр тэмдэглэжэ байхадаа, олон миллион немецкэ патриодууд эрхим һайн ажабайдалые эбэй ёһоор байгуулха, национальна угаа шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэнь немецкэ арадта Советскэ Союзай үзүүлһэн аха дүүгэй туһаламжые илангаяа ехэ баяртайгаар һанана.

Европын оронуудай Варшавска конференци дээрэ Та иигэжэ мэдүүлһэн байгаат:

«Бидэнэр сүлөөтэ, эб найрамдалда дуратай, демократическа гүрэн байхаар Германиин нэгэдэл һэргээхэ ябадалые һайшааһан байгаабди, саашадаашье һайшаахабди».

Баруун Германида милитаризмые һэргээлгэдэ эсэргүү, эб найрамдалда дуратай, нэгэдэмэл ба демократическа Германиие байгуулхын түлөө тэмсэхэ шэнэ хүсые энэ тодорхойлолтоһоо немецкэ олон миллион патриодууд оложо абана. Бүхы Германиин патриотическа хүсэнүүд агууехэ, хүсэн түгэлдэр Советскэ Союзтай ба бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдтэй зэргэсэн энэ тэмсэлые эгээн эршэмтэйгээр ябуулха юм гэһэн найдуулгые тогтоон абыт.

Эб найрамдалай, советскэ арадай зол жаргалай ба һалбаран хүгжэлтын хэрэгтэ, эб найрамдалда зорюулагдаһан хүдэлмэридөө барагдашагүй ехэ творческо эршэ зоригтой байхые, үни удаан жэлдэ элүүр мэндэ ажаһуухые, хүндэтэ нүхэр Булганин Танда хүсэнэб.

Үнэн зүрхэнэй, хани барисаанай амаршалга хүргэгшэ

О. ГРОТЕВОЛЬ,
Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр.

Берлин,
1955 оной июниин 11.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Николай Александрович БУЛГАНИНДА

Танай түрэһөөр жара наһанай ойтой дашарамдуулан, Советскэ гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша ба коммунизмын илалтын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ Танда, хүндэтэ нүхэр Түрүүлэгшэ, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Правительствын үмэнэһөө ба өөрэһөөн үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэнэб.

Советскэ арадай аша туһада, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө һайн һайхан хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйлахыетнай Танда хүсэнэб.

КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ
КИМ ИР СЕН.

Пхеньян,
1955 оной июниин 10.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. БУЛГАНИНДА

Танай жара наһанай ойтой дашарамдуулан минии үнэн зүрхэнэй баяр ба амаршалгые, хүндэтэ Николай Александрович, тогтоон абажа хайралыт. Өөрын эрхэтэ ба бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө Советскэ Союзда баясан ябадаг чехословацка арад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ба Советскэ Правительствын эрхим ажал-ябуулагша, мүн манай арадуудай эбдэршэгүй, хэтэ мүнхын хани барисаае бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ хэрэгтэ сэгнэгдэшэгүй ехэ габьятай хүн гэжэ Таниие гүн ехээр хүндэлнэ.

Арадуудай хоорондохи хани барисаата суг ажаллалгын ба эб найрамдалай аша туһада, советскэ арадай ажана һайн байдалай ба зол жаргалай тулада ябуулдаг харюусалгата хүдэлмэреэ үшөө олон удаан жэлнүүдтэ амжалтатайгаар Танай үргэлжэлүүлхын тула элүүр мэндэ ажаһуухые, творческо ехэ эршэ хүсэтэй ябахые, хүндэтэ Николай Александрович, Танда ажалша бүхы арадтайгаа хамта бүхы зүрхэнһөө хүсэнэб.

ВИЛЬЯМ ШИРОКИЙ,
Чехословацка Республикын Правительствын Түрүүлэгшэ.

Прага, 1955 оной июниин 10.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. БУЛГАНИНДА

Танай түрэһөөр жара наһанай ойтой дашарамдуулан албанска арадай, Албаниин Арадай Республикын Правительствын ба өөрынгөө нэрэһээ Танда, нүхэр премьер-министр, үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэхыемни, ахадүү Советскэ арадта алба хэхын тула олон удаан жэлдэ элүүр мэндэ ябаха гэжэ Танда хүсэхыемни, коммунизм байгуулгада, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангахын тула бүри ехэ амжалта туйлаха гэжэ Советскэ Союзда хүсэхыемни зүбшөөгыт.

МЕХМЕТ ШЕХУ,
Албаниин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ.

Тирана, 1955 оной июниин 10.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Дээдэ Тушаалта господин Н. А. БУЛГАНИНДА

МОСКВА

Танай жара наһанай ойн үдэртэ Финляндиин Правительствоһаа ба намһаа өөрэһөөмни үнэн зүрхэнэй амаршалгые, мүн агууехэ Советскэ Союзай арадуудай аша туһада бэелүүлдэг ажал-ябуулгадаа амжалта туйлаха ба элүүр мэндэ ябаха гэһэн хүсэлэнгые, господин Түрүүлэгшэ, тогтоон абыт.

УРХО КЕККОНЕН,
Финляндиин Премьер-Министр.

Хельсинки, 1955 оной июниин 11.

Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру Сталинай нэрэмжэтэ Московско автомобильна заводто ошобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой хүдэлмэрилэгшэд Дж. Неруе амаршалжа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Крымдэ Джавахарлал Неругэй ерээд байһан тушаа

СИМФЕРОПОЛЬ, июниин 12. (ТАСС). Симферополь город шадарай, мүн Перевальное, Лучистое, Кутузовка болон бусад тосхонуудай хүн зон баглаа сэсэгүүдые барижа, Симферопольһоо Крымэй Урда эрье ошожо ябаха замдань Премьер-Министр Неруе ба тэрэниие үдэшэжэ ябаһан хүнүүдые халуунаар амаршалба.

Алушта гэжэ курортно городой санаторинуудта ба амаралтын байшангуудта амаржа байһан хүнүүд Неруе, мүн тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүдые угтаба. Айлшад «Ангара» гэжэ яхта дээрэ һуужа, Алуштаһаа гараад Крымэй Урда эрье зубшан ябаба. Замдаа ябаха үедэнь «Артек» гэжэ Бүхэсоюзна пионерскэ лагериин катер яхтатай зэргэсэбэ. «Премьер-Министр Неру, Артек ерэхыетнай Таниие уринабди!» гэһэн үхибүүдэй хонгёо шанга хашхаралдаан катер дээрэһээ соностобо.

Яхта эрьедэ дүтэлэн ерээ. Наранда шарагдажа хүрин улаан бэетэй болоһон хүхюун согтой мянга гаран үхибүүд сэсэгүүдээр шэмэглэгдэһэн эрье дээрэ гараба. Артегэй үхибүүдэй оркестр пионерскэ марш наадаба. «Нерудэ амар мэндэ!», «Хүндэтэ айлшад, ерэжэ хайралыт!» гэһэн үхибүүдэй хашхаралдаан дахин соностоно.

Неру ба тэрээнтэй ябалсаһан хүнүүд үхибүүдэй дунда орожо, лагериин талмай тээшэ ошобо.

«Артегэй» эгээн эдир пионерка Нерудэ пионерскэ улаан галстук зүүлгэбэ, Джавахарлал Неру «Артегэй» пионернүүдтэ сандалова модон тулуур бэлэглээ. Артегэй зурагтай ураһайханай ехэ полотно Нерудэ үхибүүд бэлэглээ, тэрэнэй басаган Индира Гандида роза сэсэгээр хэһэн венок толгойдонь үмэдхүүлбэ.

Джавахарлал Неру халуунаар угтажа абаһанайнь түлөө пионернүүдтэ баясхалан хүргэбэ.

—Бурят-Монголһоо ерэһэн бишыхан басаган,—гэжэ тэрэ хэлэбэ, —эндэ байхада таатай зохид байна гү гэжэ намһаа мүнөө һая асуугаа. Советскэ арадта би ехэ дуратайб, илангаяа Советскэ Союзай үхибүүдтэ дуратай байнаб гэжэ би харюусааб.

Энэ уулзалга тухай би хододоо һанажа ябахаб, танай амаршалгые Индиин пионернүүдтэ дамжуулан хүргэхэб. Үдэжэ томо болоод байхадаа, мүн Индиин үхибүүдэй үдэжэ томо болоходо, хоорондоо харилсан ажаллаха байхат гэжэ найданаб.

Лагериие хараһанайнгаа һүүлээр Джавахарлал Неру лагериин хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ иигэжэ бэшэбэ:

«Энэ гайхамшагта һайхан пионерскэ лагерь хараһандаа ехэ баяртай байнаб. Эндэ байһан бүхы пионернүүдтэ дуратай байһанаа мэдүүлнэб».

Джавахарлал Неру ба тэрэниие үдэшэжэ ябаһан хүнүүд «Ангарада» бусажа ошобо. Кораблиин ябахада, хойноһоонь үхибүүдэй амаршалганууд удаан соностожо байгаа.

Мүнөөдэртөө корабль Ялтада ерэбэ.

ЯЛТА, июниин 12. (ТАСС). Мүнөөдэр Премьер-Министр Неру өөрынгөө басаган Индира Ганди ба үдэшэжэ ябаһан хүнүүдтэй хамтадаа Крымэй Урда эрьедэ байдаг профсоюзна эмнэлгэ-амаралгын эгээн ехэ газарнуудай нэгэн—Ливадитай танилсаа.

Түүхэтэ Ялтинска конференциин болоһон зал Премьер-Министрын анхарал татаба. Удаа тээнь айлшад гол ехэ ордоной корпус хараһан ба Москваһаа, Сибирьһээ, Молдавиһаа, Туркмениһээ амархаар эндэ ерэһэн хүнүүдтэй хөөрэлдэһэн байна.

Айлшад Ливадиһаа Мисхор ошожо, СССР-эй Совхозуудай министерствын «Курпаты» гэжэ санаторидо оробо. Ой модоной промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй амаралтын ордондо ороһоной һүүлээр Мисхорые харалга дүүрэбэ.

УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Т. Кальченко Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неругэй хүндэлэлдэ обед үгэбэ

ЯЛТА, июниин 12. (ТАСС). Июниин 12-то УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Т. Кальченко Крымдэ ерээд байгаа Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неругэй хүндэлэлдэ обед үгэбэ.

Обед дээрэ Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру, тэрэнэй басаган Индира Ганди, Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Генеральна Секретарь Н. Р. Пиллаи, Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Европейскэ таһагые Даагша А. Хуссейн, Индиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол К. П. Ш. Менон байлсаба.

Обед дээрэ тэрэшэлэн СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, СССР-һээ Индиин Республикада байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол М. А. Меньшиков, СССР-эй МИД-эй Протокольно таһагые Даагша Ф. Ф. Молочков, ажалшадай депутадуудай Крымскэ областной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ М. Г. Кузьменко, Украинын КП-гэй Крымскэ областной комитедэй секретарь Д. С. Полянский, ажалшадай депутадуудай Ялтинска городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ А. М. Тарасов байлсаба.

Обед үнэн сэдьхэлэй хани барисаата оршон байдалда боложо үнгэрөө.

Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру Тбилиси ошохоор мордобо

СИМФЕРОПОЛЬ, июниин 13. (ТАСС). Крымэй урда эрьеэр ябаһанайнгаа һүүлээр Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру ба тэрэниие үдэшэжэ ябаһан хүнүүд Тбилиси ошохоёо мүнөө үглөөгүүр эндэһээ мордон ябаба.

Индиин Республикын, Советскэ Союзай ба Украинска ССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Симферопольско аэродром дээрэ УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Т. Кальченко, УССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын орлогшо С. А. Слипченко, ажалшадай депутадуудай Крымскэ областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. Г. Кузьменко, Украинын КП-гэй Крымскэ обкомой нэгэдэхи секретарь СССР-эй Верховно Соведэй депутат Д. С. Полянский, Симферопольско городской Соведэй түрүүлэгшэ Н. Н. Катков, ажалшадай түлөөлэгшэд Дж. Неруе үдэшэн ябуулаа.

Дж. Неругэй ба тэрэнэй басаган Индира Гандиин аэродромдо ерэһэн дары, тэндэ байһан бишыхан басагад тэдээндэ угаа ехэ баглаа сэсэгүүдые барюулба. Нэрьемэ альга ташалга, баярай хашхаралдаан болоно. «Нерудэ амар мэндэ!», «СССР, Инди хоёрой хани барисаан мандаха болтогой!» гэһэн хашхаралдаан болоно. Индиин Республикын, Советскэ Союзай ба Украинска ССР-эй гүрэнэй гимнүүдые оркестр наадаба.

Мордожо ябахынгаа урда тээ Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру Крымые хаража баясаһан тухайгаа мэдүүлбэ, халуунаар угтан абаһанай түлөө баясхалан хүргэбэ.

Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру Тбилиси ерэбэ

ТБИЛИСИ, июниин 13. (ТАСС). Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру мүнөөдэр Тбилиси ерээ. Тэрэнэй басаган Индира Ганди, Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Генеральна секретарь Н. Р. Пиллаи, Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Европейскэ таһагые даагша А. Хуссейн, Индиһээ СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол К. П. Ш. Менон тэрээнтэй хамта ерэлсэбэ. СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, Советскэ Союзһаа Индиин Республикада байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол М. А. Меньшиков, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков Премьер-Министр Джавахарлал Неруе үдэшэжэ ерэбэ.

Тбилисскэ аэродром Индиин Республикын, СССР-эй ба Грузинска ССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэнхэй байгаа. «Премьер-Министр Нерудэ амар мэндэ! Ерэжэ хайралыт!», «Эб найрамдалда дуратай индийскэ арад мандаха болтогой!», «СССР-эй ба Индиин арадуудай хоорондохи хани барисаан мандаха болтогой!» гэһэн үгэнүүд улаан бүд дээрэ хинди, ород ба грузин хэлэнүүдээр бэшэгдэнхэй харагдана.

Грузиин столицын олонитын олон түлөөлэгшэд аэродром дээрэ суглараа. Грузинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Д. Джавахишвили, Грузиин компартиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь В. П. Мжаванадзе, Грузинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо ба Грузинска ССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр М. И. Кучава, Грузинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Д. Г. Мамацаш[...] В. Г. Керкадзе, ажалшадай деп[...]дуудай Тбилисскэ городской Сов[...] гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. К. М[...]радзе, партиин Тбилисскэ горко[...] секретарь Э. А. Сехниашвили ба[...]сад хүнүүд айлшадые угтан аба[...]

Пионернүүд Джавахарлал Не[...] сэсэгүүдые барюулба. Индиин, С[...]ветскэ Союзай ба Грузинска С[...]эй гүрэнэй гимннүүд зэдэлнэ.

Премьер-Министр Джавах[...] Неруе амаршалха зуураа, Грузи[...] ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй [...]рүүлэгшэ Г. Д. Джавахишвили [...]даа бүхы дэлхэй дээрэ эб найра[...] хангаха гэжэ хамтадаа ехээр ор[...]жо байһан ябадал Советскэ С[...] Инди хоёрые дүтэ болгоно [...]

СССР-тэ г-н Неругэй ерэлгэ [...] ороной хоорондохи хани барис[...] харилсаануудые саашадань [...]жүүлгэдэ туһалха гэжэ этигэнэб [...] Джавахишвили мэдүүлбэ.

Джавахарлал Неру халуу[...] угтан абаһанайнь түлөө сугла[...]шадта баясхалан хүргэбэ.

—Хаанашье ябахадаа би үнэн[...] хэнэй баяртайгаар угтагдааб,—[...] Д. Неру мэдүүлбэ.—Энэ уулз[...]хадаа манай арадай ба Сове[...] Союзай арадуудай хоорондоо т[...] байһанай мэдэрэл намда бии бо[...]но. Эб найрамдал хадаа хо[...] эгээн шухала юумэ байһан юм, [...]гаяа мүнөө ехэ шухала гэжэ һана[...]

Сугларагшад Джавахарлал Не[...] үни альга ташалгаар амаршал[...]

Аэродромһоо город ошохо [...] замдань Индиин Республикын [...]мьер-Министрые олон мянган хү[...]таба.

СССР-тэ айлшалан ерэһэн [...]скэ журналистнууд Тбилиси ер[...]

Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру Грузида ерээд байна

ТБИЛИСИ, июниин 14. (ТАСС). Үсэгэлдэр богони саг соо амарһанайнгаа һүүлээр Премьер-Министр Джавахарлал Неру өөрынгөө басаган Индира Гандитай ба үдэшэжэ ябаһан хүнүүдтэй хамтадаа Рустави городто ошобо. Энэ город Тбилисиһээ холо бэшэ байһан тала газарта 10 жэлэй саада тээ бии болоһон юм. Руставиин ажалшад Дж. Неруе баяртайгаар угтан абаа. Городэй үйлсэнүүдтэ сугларһан олон мянгаад хүнүүд Индиһээ ерэһэн айлшадые халуунаар амаршалба.

Руставида Дж. Неру Сталинай нэрэмжэтэ Закавказска металлургическа заводой хүдэлмэритэй танилсаба. Тэрэ хадаа предприятиин бүтээн гаргадаг зүйлнүүд тухай, техникээр тэрэнэй хангагдаһан тухай, үйлэдбэришэдэй кадрнуудые бэлэдхэлгэ тухай тодорхойгоор асууба. Блумингын цех соо Дж. Неру блумингые хүдэлгэхэ пультын дэргэдэ ахалагша операторай хэжэ байһан хүдэлмэриие ехэ анхаралтайгаар ажаглан хараһан, советскэ ороной заводуудта бэлэдхэгдэһэн түхеэрэлгые һонирхоһон байна. Удаа тээнь Индиин Премьер-Министр заводой трубопро[...]на ба коксохимическэ цехүүдтэ о[...]бо. Металлургнууд Дж. Неруе [...] хаанагүй халуунаар амаршала[...]

Дж. Нерутэй ба тэрэниие удэш[...] ябаһан хүнүүдтэй хамтадаа инд[...] скэ журналистнууд Закавказ[...]таллургическа заводые хараба.

Руставиһаа Дж. Неру сэрэгн[...]зинска харгын хажууда бай[...] һайхан газар дээрэ байралһан [...]гомско виноград тарилгын совхоз[...] ошобо.

Премьер-Министр Дж. Неру ба [...]рэнэй басаган Индира Ганди, [...]гаарлабал, виноград тарижа ург[...]ха агротехникын асуудалнуудые, [...]рэнэй ургасые, һалхинһаа хамгаа[...] модо тарилгые һонирхобо.

Үдэшэлэн Дж. Неру ба тэрэ[...] үдэшэжэ ябаһан хүнүүд Палиа[...]линиин нэрэмжэтэ Тбилисскэ гүр[...] оперо ба баледэй театрта Д. Тор[...]гэгшын «Горда» гэжэ грузинска[...]циональна балет хараба. Те[...] Дж. Неругэй ерэхэдэнь оваци б[...]

Неруе үдэшэжэ ябаһан инди[...] журналистнуудай хүндэлэлдэ [...]зинска журналистнууд уулзалга[...]

Индиин Республикын Премьер-Министр Неру Тбилисиһээ мордобо

ТБИЛИСИ, июниин 14. (ТАСС). Индиин Республикын Премьер-Министр Неру ба тэрээнтэй хамта ябагшад мүнөөдэр Тбилисиһээ Ташкент самолёдоор ошобо. Индиин Республикын, Советскэ Союзай ба Грузинска ССР-эй гүрэнэй тугуудаар гоёогдоһон аэродром дээрэ. Грузинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Д. Джавахишвили, Грузиин КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь В. П. Мжаванадзе, Грузинска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. Д. Чубиндзе, Грузинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо ба Грузинска ССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр М. И. Кучава, ажалшадай депутадуудай Тбилисскэ городской Сов[...] гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. К. М[...]радзе, нийтын болон хэблэлэй [...]лөөлэгшэд айлшадые үдэшөө.

Аэродром дээрэ Грузиин ажал[...]дай үмэнэһөө Г. Д. Джавахишв[...] Премьер-Министр Дж. Нерудэ ба[...]дийскэ бүхы арадта амжалтану[...] туйлахыень хүсэбэ.

Дж. Неру баяртайгаар угтаһ[...] түлөө баясхалан хүргэбэ.

—Нарата Грузиин бүхы ажа[...]шадта минии эрхим һайн амарш[...] хүргэхые хүсэнэб гэжэ Дж. [...] хэлэбэ.

ТАСС-эй уряалаар. СССР-тэ [...]шалжа байһан индийскэ журнал[...]нууд Ташкент ниидэжэ ошолдоб[...]

Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарл[...] Неругэй Ашхабадта ерэлгэ

АШХАБАД, июниин 14. (ТАСС). Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру Тбилисиһээ Ташкент ошохо замдаа Туркменскэ ССР-эй столица—Ашхабадта июниин 14-нэй үглөөгүүр хүрэбэ.

Ашхабадай ажалшад Индиин Республикын, Советскэ Союзай ба Туркменскэ ССР-эй гүрэнэй тугуудаар гоёогдоһон аэропортдо суглараа. Туркменскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Б. Овезов, Туркменистанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь С. Бабаев, ТССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. Сарыев, ТССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Б. Чарыев, министрнүүд, нийтын түлөөлэгшэд Дж. Неруе угтаа.

Дж. Неру ба тэрээнтэй хамта ябагшад самолёдһоо гаража бууба. Индиин Республикын, Советскэ Союзай ба Туркменскэ ССР-эй гимн[...] наадагдана. Эдир пионернүүд [...]шадта ургамал сэсэгүүдые ас[...] барюулна.

Туркмениин Министрнүүдэй С[...]дэй Түрүүлэгшэ Б. Овезов Дж. Неруе амаршалаа. Индиин Респу[...]кын Премьер-Министр Дж. Неру[...]рюугай үгэ соогоо сугларагш[...] хандажа хани халуунаар угтаһ[...] түлөө баясхалан хүргэбэ.

Дж. Неругэй Ашхабадта ер[...]тэй дашарамдуулан Туркме[...] Республикын правительство зав[...] үгэбэ.

Ашхабадай ажалшадай үмэн[...] Дж. Неруда бэлэг болгон Турк[...]скэ халат ба папаха үгтэбэ.

Московско сагаар 11 час 40 м[...]тада Д. Неру ба тэрээнтэй [...] ябагшад Ташкент ошохоор гар[...]

…фсоюзна организацинуудай үүргые эрид дээшэлүүлхэ

…Хүдэлмэришэдэй комитет хүдэлнэгүй

…овско машинно-тракторна …а (Ярууна) профсоюзна хү… …и хангалтагүйгөөр ябуулаг… …МТС-эй профсоюзай хүдэлмэ… …й комитедэй түрүүлэгшэ нү… …онова уялгадаа үүсхэл орол… …йгөөр хандана, хүдэлмэри… …олон албахаагшадай дунда …юзна хүдэлмэри ябуулнагүй. …лмэришэдэй профсоюзна ко… …МТС-эй тракторна бригада… профсоюзна группануудые …эгүй. Тиимэһээ тракторна …нуудта профсоюзна органи… …зүгһөө нэгэшье профгруппорг, … культорг томилогдоогүй …

…хи хүдэлмэришэдэй комитет …өө бүридэнхэй юм. Тэдэнэр …юзна хүдэлмэри эмхидхэхэ …тус тустаа участогтай гэжэ …оно. Жэшээнь, хүдэлмэри… …комитедэй гэшүүн нүхэр Эр… культурна хүдэлмэриин комиссиин түрүүлэгшэ юм. …нүхэр Эрдынеев коллекти… …па ямаршье культурна хүдэл… …буулнагүй. Һүүлэй 5 һарын …дотор тус комисси хүдэлмэ… …болон албахаагшадай дунда …е лекци, нэгэшье хөөрэлдөө …политинформаци эмхидхээгүй …юм.

…лмэрицэлые хүмүүжүүлгын …зэмсэг болохо социалистиче… …рысөөе профсоюзна организа… …гаар хүтэлбэрилнэ. Эндэ со… …тическэ мүрысөөн миин лэ до… …баталһан абалгаар хизаарлаг… Профсоюзна организаци мү… …эй ябаса, түрүү ажалай дүй …ые шэнжэлэн үзэхэ, тэрэниие …үлэн дэлгэрүүлхэ асуудал… …а холодошонхой.

…и хүдэлмэридөө һайнаар хан… …механизаторнуудта шан ба… …, тэдэнэй урма хэшээлые ба… даруулха гэхэ мэтэ хүмүүжүүлгын арга методууд хэрэглэгдэнэгүй. Тиимэһээ амжалта туйлаһан механизаторнууд һайшаан дэмжэгдэнэгүй, тэдэнэй хэһэн хүдэлмэри тухай саг соонь показателиин доскада бэшэгдэдэггүй байха юм.

Эдэ бүхы дутагдалнуудһаа болоно эндэхи зарим тракторна бригадануудта ажалай эмхидхэл ба журам һула, тракторнуудай эбдэрхэ, механизмуудай миин байха ушарнууд али олон үзэгдэнэ. Жэшээнь, нүхэр Курбетьевэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригадада 3 сеялкэ шагтагалһан «ДТ-54» маркын трактор 3 хоног соо эбдэршоод хэбтэбэ. Хабарай тарилгын һүүлшын үдэрнүүдэй ябажа байхада хүсэ ехэтэй трактор, сеялкын миин байжа байха гээшэ тэсэшэгүй. Тус тракторна бригадада хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулагданагүй, механизаторнуудай дааһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандаха гэһэн эрилтэ хэгдэнэгүй гэжэ энэ ушар харуулна. Энэ хадаа профсоюзна организациин хүдэлмэриин ехэхэн дутагдал болоно.

Профсоюзай хүдэлмэришэдэй комитет өөрынгөө хүдэлмэриие түсэбгүйгөөр, ямаршье гуримгүйгөөр ябуулна. Коллективэй үйлэдбэриин суглаанууд үни удаан саг соо болодоггүй, теэд болоходоошье профсоюзна организациин үүсхэлээр бэшэ, харин МТС-эй администрациин оролдолгоор болодог юм.

Профсоюзна организаци болон партийна организациин хоорондо нягта холбоо барисаан байха зэргэтэй. Теэд эндэхи партийна организаци профсоюзна организациин хүдэлмэриие һонирхоногүй. Партийна организаци профсоюзай хүдэлмэришэдэй комитедтэ бодото туһаламжа үзүүлнэгүй.

Н. Хазагаев.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Зэдын аймагай колхозуудай сабшалангай үргэн ехэ газарнууд дээрэ үбһэ хуряалгын хүдэлмэри гол түлэб механизмуудай хүсөөр хэгдэдэг болоо.

Энэ зундаа Үшөөтэйн МТС-эй харьяата колхозуудай сабшалан дээрэ хамта тракторна 55 сенокосилканууд хүдэлмэрилхэнь. МТС-эй механизаторнууд хабарай тарилгын халуун хүдэлмэринүүдэй хажуугаар, мүн үбһэ хуряалгадаа эршэмтэйгээр бэлэдхэжэ захалһан байна. Мүнөө эндэ тракторна сенокосилкануудай заһабари дүүрэхэ дүтэлөө. Хамта тракторна 40 гаран сенокосилканууд заһабарилагдаад байна. Сенокосилкануудые заһабарилха хүдэлмэридэ ябаха зуураа механизатор Борис Павлов эрхим ажалай жэшээ харуулна. Тэрэ үдэрэйнгөө нормые 150 процент хүрэтэр эрхим шапартайгаар дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Борис Павлов самоходно сенокосилкын сабшадаг аппарадай хутагануудые тааруулжа байна.

М. Хезретовэй фото ба текст.

Эрхимээр ажаллаад, сэнгэлигээр амарая

…Удын шэгнүүр заһабарилгын … профсоюзна организаци …ивэйнгээ дунда хүмүүжүүл… …элмэри яһала һайнаар ябуул…

…профсоюзна организаци лекци …, элидхэл хэхэ, мүн социа… …ескэ мүрысөө хүтэлбэрилхэ, …хүдэлмэришэдэй үүсхэл орол… …али болохоор дэмжэхэ, мүн …үүлгын хүдэлмэриин бусад …рга методүүдые хэрэглэхэһээ …амаралтын үдэрые сэнгэлиг…ээр. үнгэргэхые оролдодог …

…фсоюзна организациин үүсхэ… …аводой хүдэлмэришэд зунай …эр бүлэтэеэ хамта ногоон арал …аража амардаг, сэнгэдэг, тэн… …тар, даам болон бусад һонир… …нааданuудаар мүрысөө үнгэр…

…дой коллективэй үүсхэл орол… …ойгоор ажаллаһанай ашаар …вод һүүлэй хэдэн жэлэй тур… республикын Нютагай про… …шностиин министерствын …иятинуудай дунда түрүүлжэ … Эндэ эрхим ажалаараа суур… …түрүү хүдэлмэришэд олон юм. …юзна организаци хүдэлмэри… …урма хэшээлые бадаруулхын тулада курортдо ошохо путёвко түрүү хүдэлмэришэдтэ үгэдэг юм. Жэшээнь, нёдондо жэл профсоюзна организаци хоёр путёвко хүдэлмэришэдтэ үгэһэн байгаа. Тэдэнэй нэгые заводой эрхим слесарь ба уралан нарижуулагша Василий Астраханцев абажа, «Аршан» курортдо, нүгөөдэ путёвкыень заводой үнинэй хүдэлмэришэн нүхэр Савинцев абажа ошоһон байха юм. Мүн энэ жэлдэшье курортдо ошохо хэдэн путёвко хүдэлмэришэдтэ үгтэбэ.

— Хүдэлмэришэдэй профсоюзна комитет театр болон кинодо коллективээрээ ошолгые эмхидхэдэг,—гэжэ заводской комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Житихина хэлэнэ.

Коллективээрээ кино хараһанай һүүлдэ тэрэниие зүбшэн хэлсэлгэ үнгэргэгдэдэг. Энэнь киногой гол удхые һайнаар ойлгожо абаха, тэрээнһээ тобшолол хэхэдэнь туһатай байдаг.

Ингэжэ заводой коллектив эрхимээр ажаллаһанайнгаа һүүлээр һайнаар амардаг байна. Энэ коллективэй ажал ба амаралтань ямараар ажаллаха, амарха ёһотойб гэһэн жэшээ профсоюзна организацинуудта болоно үгэхэ байна.

И. Борисов.

Кяхтын педагогическа училищида

Кяхтын педагогическа училищиин 4-дэхи курсын студентнэр июниин 4-дэ гурэнэй экзамен бурят-монгол хэлээр (бэшэгээр) бариба. Экзаменационно комиссиин түрүүлэгшэ, педучилищиин директор М. Я. Матюшевский студентнэрые амаршалаад, бүхы экзаменуудаа һайнаар барихыень хүсэбэ.

Училищиин бурят-монгол хэлэнэй багша Дамдин Данжеевич Ошоров пакет нээжэ, «Бэлшээридэ» гэһэн гаршагтай диктантын текст бултыень уншажа үгөө. Удаань мэдүүлэлнүүдые ами аминдань тэрэ уншажа, студентнэр бэшэбэ.

Студентнэр К. Эмигенов, Н. Цоктоева гэгшэд нэгэшье алдуугүйгөөр бэшэжэ «5» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаа. Мүн «4» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаһан хүн олон.

Педучилищиин 4-дэхи курсын бурят-монгол отделениин студентнэр түрүүшынгээ экзамениие һайнаар бариба. Тиин республикын хүдөө нютагуудай эхин һургуулинуудта һайн бэлэдхэлтэй залуу багшанар гарахань гэжэ түрүүшын экзамен гэршэлбэ.

Б. Ванчиков.

Колхозуудай сабшалан дээрэһээ

Үбһэндөө орохоор бэлэдхэе

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй гараһанай һүүлээр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговодууд нилээд ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Малай тэжээл бэлэдхэлгын бригада 14 хүнһөө бүридэнэ. Тэдэнэй дунда 10—15 жэл соо луговодоор хүдэлһэн, ехэхэн мэргэжэлтэй болоһон нүхэд Цыден Цыренов, Базар Будаев, Цыдып Баторов ба Радна Аюшиев гэгшэд ажаллана. Мүн эндэ залуу луговодууд Дарма Жигжитов, Очир Ачитуев, Константин Ухинов ба Сандак Дырчиков гэгшэд үнинэй луговодуудай дүй дүршэлыень халан абажа байдаг. Манай луговодууд булта өөрынгөө ажалда ехэ дуратай, үнэн зүрхэнһөө оролдожо хүдэлмэрилнэ.

Манай бригада 1955 ондо 2810 гектар сабшалангай, 400 гектар кукуруза тарилгын газар уһалжа, 250 гектар сабшалангай газар дээрэ үтэгжүүлгэ хэбэ. Үтэгжүүлэгдэһэн газарһаа гектар бүриин 20 центнер үбһэ абаха, уһалагдаһан бүхы сабшаланһаа дунда зэргээр гектарай 15 центнер үбһэ сабшажа абаха гэжэ түсэбөөр хараалагдаһан байна. 1955—1960 оной түсэбэй ёһоор бүхы уһалуулагдадаг газараа бултыень үтэгжүүлэнги болгохобди. Мүнөө жэл Олсо, Шэбэртэ гэжэ газарнуудай сабшалангые уһалагдадаг болгоогообди.

Бригадамнай тусгаар 4 звено боложо, 300—500 гектар талмайтай участогуудые даажа абанхай. Звено бүхэндэ заагдажа табигдаһан нэгэ мэргэжэл һайнтай үбгэн луговодууд залуушуулаа һурган ажаладаг юм.

Үнгэрэгшэ үбэл манай луговодууд жэжэ гол горхонуудые таһа хүргэжэ, тужа тайгануудта 3 миллион шахуу кубометр мүлһэ тогтоогоод, мүнөө тэрэ мүльһэнэйнгөө уһаар бууса сабшалангуудаа уһалжа байна. Жэшээлбэл, Этхитэ, Ботоло, Олсо болон бусад нютагуудта 700—800 гектар сабшалан иимэ уһаар уһалагдаа. Луговодууднай үбэл зунгүй ехэхэн ажалтай байдаг. Апрельһээ июнь һара хүрэтэр сабшалангаа уһалаад, бэшэ сагтань канава малталга, заһабарилгын модо шулуу бэлэдхэхэ, үбэлэй сагта мүльһэ тошон хүргэхэ гэхэ мэтээр хүдэлмэри угаа ехэ байдаг юм.

Манай ажалда фермын хүдэлмэрилэгшэд ехээр туһалалсажа, сабшалан хадалан дээрэ наг шэбхэ гаргадаг, тараадаг. Энэ хүдэлмэриие манай дүршэлтэй луговодууд хүтэлбэрилжэ, яһала гуримтай болгоо. Урдынхидал аргал шэбхэеэ хаа яагүй гаргажа хаяхаяа болинхойбди. Мүнөө жэл 250 гектарта гектар бүриин 35—40 тонно наг шэбхэ гаргагдаа, ерэхэ жэл ээлжээлүүлэн баһа ондоо 250 гектарта үтэгжүүлгэ хэхэ байнабди. Тиигэжэ 1960 он болотор бидэ бүхы сабшалангаа эрхим һайнаар үтэгжүүлжэ шадахабди. Гадна, кукуруза тарилгын газарта 8 мянган тонно наг шэбхэ гаргагдажа, үтэгжүүлгэ хэгдээ. Манай хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон бии. Колхозойнай эдлүүриин газар һөөг бургаһануудаар элбэг юм. Тэрээниие малтажа арилгаха, канава малтаха, заһаха хүдэлмэри ябуулхын тула Баргажанай МТС трактор, машина болон бусад зэмсэгүүдээр хангаха ёһотой аад, мүнөө хүрэтэр өөлтэй юумэ хэнэгүй. Газар уһалалгын хажуугаар хашаа бариха хүдэлмэри ехэ. Тракторай болон морин машина зэмсэгүүдһээ гадна, гар хажуур, аса, тармуур гэхэ мэтын зэмсэгүүдые бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Эдэ бүгэдые мүнөөнһөө бэлэдхэжэ захалха тушаа колхозой правлени ба партийна организаци эрид хэмжээ абаха зэргэтэй болоно.

Үбһэ ногоо ехээр ургуулжа, малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха гээшэ луговодууд бидэнэрэй арюун уялга. Нёдондо бараг һайн ургаса абаһанай түлөө Цыдып Баторовнай Москва Хүдөө ажахын выставкэдэ ошожо ерээ һэн. Мүнөө жэл манай гурбан эрхим луговодууд: Цыден Цыренов, Базар Будаев, Радна Аюшиев гэгшэд выставкэдэ ошохо эрхэтэй болонхой.

Мүнөө жэл манай бригада сабшалангайнгаа бүхы талмай дээрэһээ дунда жэшээгээр гектар бүриин 15 центнер үбһэ сабшажа абаха социалистическэ уялга абанхай. Теэд энэ уялгаяа дүүргэхэл байхабди.

Ж. Бадалаев, Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговодческо бригадын бригадир.

Малшад тэжээл бэлэдхэлэй бригадынхидта туһалха ёһотой

Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхые хүсэжэ Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд өөһэдынгөө табанжэлэй түсэбые зохёоходоо, малай ашаг шэмые ехэдхэхын түлөө эгээ түрүүн тэжээл ехээр бэлэдхэхэ, колхоздоо бии байһан сабшалангай газарые зүбөөр ашаглажа, гектар бүриһөө 10 центнерһээ бага бэшэ үбһэ хуряаха гэжэ шиидэһэн байгаа.

Энэ колхоз 5 мянган гектар сабшалангай газартай юм. Теэд урда жэлнүүдтэ сабшалангаа һайнаар үтэгжүүлжэ, уһалжа шададаггүй дээрэһээ хэрэгтэй үбһэ хуряажа абадаггүй байгаа. Жэшээлхэдэ, 1954 ондо гектар бүриһөө арайхан гэжэ дүрбэн центнер үбһэ хуряагаа һэн.

Колхознигуудай захяа дүүргэхын тула колхозой правлени болон партийна организаци мүнөө жэлдэ колхозойнгоо бүхы малые үбһөөр хүсэд хангаха хэмжээ абажа байна. Эгээн түрүүн жэлэй туршада саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг 30 хүнһөө бүридэһэн тэжээл бэлэдхэлгын бригада эмхидхэгдэжэ, бригадын бригадираар шадабаритай коммунист Ц. Ц. Буянтуев томилогдоһон байгаа. Энэ бригада сабшалан һайжаруулгын талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хээ. Бригадынхид майн 5-һаа сабшалангаа уһалжа эхилээд, мүнөө бүхы уһалагдаха 4000 гектар сабшалан уһалжа дүүргэбэ.

Энэ ажалда бригадын гэшүүд Дашидоржи Доржиев, Бадмажап Будаев, Павел Лозовой, Ринчин Жамбалов гэгшэд даажа байһан сабшалангууд дээрээ үглөөнэй эртэһээ үдэшын орой болотор хүдэлмэрилдэг байна. Эдэндэ даалгагдаһан сабшалангууд һайнаар уһалагданхай. Мүнөө эдэнэр сабшалангаа хоёрдохёо уһалжа байна.

Мүн бригадынхид сабшалангаа гансал уһалаад байдаг бэшэ, харин модо шулуунһаа сэбэрлэдэг юм. Бригадын гэшүүд ехэ оролдосотойгоор ажаллажа, хүн бүхэн 50—50 гектар сабшалан сэбэрлэһэн байна.

Малаа тэжээлээр хүсэд хангаха гээшэ гансахан тэжээл бэлэдхэлэй бригадын хэрэг бэшэ, харин бүхы колхозой колхознигуудай хэрэг гэжэ мэдээжэ. Гэбэшье, планаяа малажалай хүдэлмэрилэгшэд сабшалан һайжаруулга хадаа гансал тэжээл бэлэдхэлэй бригадын ажал гэһэн шэнги энэ шухала хэрэгтэ хабаадалсангүй байхые хүсэдэг. Жэшээлхэдэ, МТФ-е даагша нүхэр Шагжиев сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргахые эмхидхэхэ ёһотой аад, ямаршье хэмжээ абаагүй. Хэтэрхэдээ, сабшалан уһалхаһаа урид хохир тарааха хүдэлмэриие хойшо татажа, сабшалан уһалалгые удааруулаа. Гадна, энэ МТФ-гэй олохон гүүртэнүүд майн 22—25 болотор сабшалан дээрэхи үбэлжөөнһөө зуһаланда зөөнгүй, сабшалангай нарай ногооe малда гэшхүүлһэн байна.

Тэрэшэлэн зооветеринарна мэргэжэлтэд сабшалан һайжаруулха хэрэгтэ хабаададаггүй. Зоотехник Булдакова, ветфельдшер Рябов гэгшэд сабшалангай газар дээгүүр ябадаггүй, тэжээл бэлэдхэлэй бригадын ба малшадай сабшалан дээрэ хэдэг хүдэлмэриие шалгадаггүй, зүб заабари үгэдэггүй байна.

Р. Жапов.

Малаа элбэг тэжээлээр хангахын түлөө тэмсэнэ

Энэ жэлдэ Бичурын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид 300-гаад гектарта кукуруза таряа. Нёдондо жэлдэ хахалагдажа, элдүүрилэгдэһэн шэнэ, мүн уһалагдадаг газарнууд дээрэ гол түлэб тарилга хэгдээ. Кукуруза таригдаһан газарнууд хабартаа хүсэд нормоор уһалагдаа һэн. Энэ зундаа хэдэ дахин нэмэлтэ тэжээл оруулагдажа, уһалагдажа байха. Мүнөө кукурузын эшэнүүд газарһаа бултайгаад, ногоон квадрадууд ургажа байна.

Эндэхи колхознигууд малаа гансашье шэмэтэ тэжээлээр бэшэ, мүн бүдүүн тэжээлээр хангаха хэрэгтэ горьтойхон анхаралаа хандуулна. Уһалууриин канавануудаар 700-гаад гектар газар уһалагдаа. Сабшалан дээгүүр тон ехэ уһан гаргагдажа, газарай хүрьһэн гүнзэгыгөөр норгогдоһон байна. Амгаланта, Боон, Дэрсэтэ гэжэ газарнуудай 200 гаран гектар сабшалан Амгаланта гэжэ горхонһоо уһалагдаа. Мүн Хонхоло, Аяга, Аягын адаг гэжэ газарай 300 холо гаран гектар сабшалан уһалагданхай. Сабшалангай газар дээрэ 600-гаад тонно наг шэбхэ гаргагдажа үтэгжүүлэгдээ. Энэ жэлдэ 30 гектар сабшалан дээрэ үтэг хэгдэхэнь.

И. Аширов.

…льтбазанууд—малшадай культурна эрилтэ хангаха ёһотой гуламта мүн

(Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө)

…инай нэрэмжэтэ колхоз Хэ… …аймагай малажал эрхилдэг …н колхозуудай нэгэн юм. … малай фермэнүүдтэ олон …д ажаллана. Тэдэнэрэй олон… …алуушуул юм. Хүдөө ажахын …рилэгшэдэй үмэнэ Коммуни… …ескэ партиин, Советскэ пра… …ствын табиһан харюусалгатай …цэтэй зорилгые бэелүүлхын, …ын ниитын баялигые саг үр… …арьбадхахын түлөө эдэнэр …усашагүй тэмсэжэ байна.

…хозой правлени, партийна ор… …ци малшадта үдэр бүри анха… …табижа, культурно-ажаһуу… …бүхы услови тэдэнэртэ байгуу… …нгэрэгшэ жэлэй намар байгуу… …ан культбазанууд правлениин, …на организациин зүгһөө мал… …саг үргэлжын анхарал таби… …бодото гэршэ болоһон байна. …ультбазанууд колхознигуудай культурно-хүмүүжүүлгын ехэ …эри ябуулха зуураа, ажалдаа …энэ амжалта туйлахын түлөө …э тэдэнэрые элсүүлнэ.

… культбазануудай нэгэн тол… …ра гэжэ нютагта байгуулаг… … Энэ культбазые тойроод …олон фермэ, гүүртэнүүд бай… … Культбазын байра үнгэрэг… …барнгдаа. Табан квартира… …байнан дотор ороходо хо… …ариг сэбэр байдаг. Хүдөө …е хүгжөөхэ тухай асуудал… …партиин Центральна Коми… Пленумүүдэй тогтоолнуудһаа … үгэнүүд улаан бүд дээрэ гү, мүн саарһан дээрэшье бэшэгдээд ханаарнь үлгөөтэй. Мүн тэндэ парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд, колхозой ниитын баялигай арьбажажа байһые, малажалай хүгжэлтын түсэбэй ямараар дүүргэгдэжэ байһые харуулһан диаграмманууд ханаарнь байдаг.

Культбаза соо хүнүүдэй культурнаар амарха бүхы арга боломжо бии. Тэндэ зөөлэн диван, ехэ гэрэл, «Родина» гэжэ радиоприёмник, олон пластинкануудтай патефон, шатар, даам гэхэ мэтэнүүд бии юм. Элбэг литературатай библиотекэ эндэ бии. Марксизм-ленинизмын, ородой литературын классигуудай, тэрэшэлэн советскэ уранзохёолшодой бэшэһэн номууд, хүдөө ажахын, научно-популярна, мүн бусадшье темээр бэшэгдэһэн элдэб номууд бии.

Энэ культбазада газетэ, журналнууд саг соогоо асарагдана. «Сельское хозяйство», «Бурят-Монгольская правда», «Бурят-Монголой үнэн», «Бурят-Монгольский комсомолец», «Кижингинский колхозник» гэхэ мэтэ хамта долоон газетэ болон журналнууд эндэ абтана. Колхозой центртэ байгуулагдаһан хоёрдохи культбазань мүн лэ иимэрхүү тухеэрэлгэтэй юм.

Эдэ культбазануудта колхознигууд ехэ дуратайгаар ерэжэ амардаг болонхой. Колхозой гэшүүд ажалаа дүүргээд үдэшэ бүри культбазадаа сугларжа, ном, газетэ, журналнуудые уншадаг, радио, патефон шагнадаг, шатар даам табидаг юм. Һаалишад болон хонишод һонирхолтой хөөрэлдөө эмхидхэжэ, ажалайнгаа дүй дүршэл тухай хөөрэлдэдэг байна.

Культбазануудта һара бүри үйлэдбэриин зүблөөн болоно. Малшад энэ зүблөөн дээрээ үнгэрэгшэ һарынгаа ажалай дүнгые зүбшэн хэлсээд, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудаа усадхаха, малай харууһалгые һайжаруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ тушаа тусхай хэмжээ-ябуулгануудые хараалдаг. Мүрысөөнэй дүн тусхай доска дээрэ бэшэгдэнэ. Культбазануудта «Колхозник», «Молния» гэжэ ханын газетэнүүд гаргагдана. Малажалай түрүүшүүлые магтажа бэшэһэн, ажалдаа хойрогоор хандагшадые хурсаар шүүмжэлһэн статьянууд тэдэ газетэнүүдтэ толилогдоно.

Фермэнүүдэй, мүн хүдөөгэй интеллигенциин эдэбхитэдэй дундаһаа дэбжүүлэгдэһэн агитаторнууд колхознигуудай дунда элдэб темээр элидхэл хэдэг, хөөрэлдөө үнгэргэдэг байна. Хүдөө ажахые саашадань эрид хүгжөөхэ тушаа парти, правительствын гаргаһан шиидхэбэринүүд тухай, манай гүрэнэй эб найрамдалда дуратай гадаадын политика тухай, наукын, түрүү дүй дүршэлэй туйлаһан амжалтанууд тухай асуудалнуудта тэдэнэр гол анхаралаа хандуулна.

Толгойн Арын культбазада энэ жэл 30 гаран элидхэл болон хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө. «Колхозник» гэжэ ханын газетын редактор Комсомольско эхин һургуулиин багша Гомбожап Чимитович Жанчипов, Дугдем Тугутович Тугутов, хонишон комсомолка Бальжима Базарова болон бусад малшадай дунда саг үргэлжэ элидхэл болон хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэнэ. Колхозой партийна организациин секретарь П. С. Содбоев, правлениин түрүүлэгшэ А. А. Аюржанаев гэгшэд культбазануудаараа саг үргэлжэ ябажа, хүдэлмэридэнь али болохоор туһална. Партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэдшье иишэ саг үргэлжэ ерэдэг юм.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо олон хүнһөө бүридэһэн уранһайханай самодеятельностиин кружок байгуулагданхай. Энэ кружогто 35 хүн хабаадалсана. Кружогой гэшүүд энэ жэлдэ культбазануудаар, аймагай центр Хэжэнгэ тосхондо, Ворошиловай нэрэмжэтэ хүршэ колхоздоо ябажа, хэдэ хэдэн концерт харуулаа. Кружогойхидой табиһан концерт ехэ амжалтатайгаар үнгэрдэг. Программа соонь ород, бурят-монгол арадай, мүн советскэ композиторнуудай дуунууд оролсодог. Гадна, тэдэнэр бусадшье һонирхолтой номернуудые программа соогоо оруулалсадаг юм. Балалайка, гитара, мандолина, лимбэ, аккардеон, баян, хуур, барабан, мүн бусадшье инструментнүүдһээ бүридэһэн оркестрын концертые колхознигууд ехэ дуратайгаар шагнадаг. Тэрэ оркестр урданай, мүн мүнөө үеын дуу болон вальснуудые наадана.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлениин, партийна организациин зүгһөө малшадта иимэ ехэ анхарал оролдолго гаргадагайнь харюуда малшад оролдосотойгоор ажаллана. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө, малажалые колхозой ажахын олзо ехэтэй һалбари болгохын түлөө бүхы фермэ болон гүүртэнүүдтэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Урда жэлнүүдэйхидэ орходоо үнгэрэгшэ жэлдэ колхознигууд малаа һайнаар ондо оруулжа, шэнэ абаһан түлнүүдээ гээлтэ хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна. Малшадай иигэжэ эршэмтэйгээр ажаллаһанай ашаар мал үсхэбэрилгын жэлэй түсэб дүүргэгдэхэ ойртоо.

Малай ашаг шэмэ үгэлгэнь нилээд ехэ болоо. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үетэй сасуулхада үнгэрһэн 6 һарын турша соо 65 мянган литр һүн үлүү ехээр һаагдаһан байна. Түрүү һаалишан коммунистка Мидыгма Юмдылыкова һү һаалгаар ехэ амжалта туйлаа. Тэрэ 6 һарын турша соо һаамхай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 700 гаран литр һү һааһан байна. Апрель һарада Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо һаалишадай кустовой зүблөөн болоһон байгаа. 6 колхозуудһаа сугларһан һаалишад нүхэр Юмдылыковагай хэһэн элидхэлые шагнаһан, малай фермэ болон культбазануудаар ябаһан юм.

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ үнгэрэгшэ жэл хабаадаһан Бальжит Цыбыкова, Цыпжема Эжинова гэгшэд 6 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 600 шахуу литр һү һаажа, мүн лэ бага бэшэ амжалта туйлаа.

Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсээд, ниитынгээ ажахые саашадань эрид дэбжээхэ, малажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилдэг болохо тушаа хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан юм. Энэ жэлдэ хонидойнь тоо үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 5 мянган толгойгоор олошоржо, 14.900 болохо байна. Хонидойнь тоо 1960 ондо 34 мянга болотороо олошорхо юм. Эрхим сортын 199 центнер нооһо бэлэдхэлэй базануудта тушаагдахаар хараалагдана. Һү, мүн малай бусадшье продуктнууд гүрэндэ бүри ехээр тушаагдахаар хараалагдана.

Колхозой олзо доход 1954 ондо 918 мянган түхэриг хүрэтэрөө ехэ болоһон байгаа. Тэрээнэйнь 800 мянган түхэригынь малажалһаа ороһон байна. Энэ жэлдэ колхоз 2 миллион 247 мянган түхэриг олзо доход абахаар хараалаа. Тэрээнэйнь 1 миллион 500 мянган түхэригынь малажалһаа орохо юм.

Урдаа табиһан зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө колхознигууд энэ жэлдэ 1500 гектар ороо-һото культурануудые, 600 гектар кукуруза тариха гэжэ шиидэһэн байгаа. Малдаа эдюулхын тула ехэ хэмжээнэй корнеплод тарихаар шиидэһэн юм. Бүдүүн тэжээл ехээр таридаг болохын тула намаг газарнуудые хатааха талаар артельдэ ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ колхозой партийна организаци нютагай эдэбхитэдэй туһаламжаар колхознигуудые шадамараар элсүүлнэ. Энэ элсүүлхы хэрэгтэнь колхозой культбазанууд мүн лэ ехэ үүргэ дүүргэнэ.

А. ШУЛУНОВ.

Эб найрамдалай уласхоорондын шан Эдуард Эрриодо барюулагдаа

ЛИОН, июниин 14. (ТАСС). Франциин гүрэнэй үниилэй ажал-ябуулагшадай нэгэн, Национальна суглаанай хүндэтэ түрүүлэгшэ ба Лионой мэр Эдуард Эрриодо Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй олгоһон эб найрамдалай уласхоорондын шан Лионой муниципальна соведэй зал соо үсэгэлдэр баярай оршон байдалда барюулагдаа.

Эб найрамдалай уласхоорондын шангуудые олгохо жюриин гэшүүд—уранзохёолшод Веркор (Франци), Ванда Василевская (СССР), Анна Зегерс (Германска Демократическа Республика), мүн Франциин эб найрамдалай национальна Соведэй президиумэй гэшүүд г-жа Фарж, Пьер Кот, Лоран Казанова гэгшэд шан барюулхын тула Лион ерэбэ.

Муниципаледэй байшан дотор ниитын ба политическэ ажал-ябуулагшад, эб найрамдалай тала барилгшад ба Лионой олонниитын түлөөлэгшэд сугларба.

Эхилэлгын богони үгэ хэлэхэ зуураа, уранзохёолшо Веркор Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй, эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай үмэнэһөө Эдуард Эррное амаршалба. Эб найрамдалай уласхоорондын шангуудые олгохо жюри хадаа Франциин гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша Эдуард Эрриодо шан олгохые нэгэн һаналтайгаар, ехэ дэбжэлтэтэйгээр шиидэбэ гэжэ тэрэ хэлээ. Энэ хүн «харанхы маные гэгээн гэрэлэй илахын түлөө, арадуудай хоорондохи суг ажаллалгын ба эб найрамдалай түлөө бүхы наһан соогоо тэмсэбэ» гэжэ Веркор хэлээ.

Бүхы дэлхэйн арадууд Эдуард Эрриодо инаг дуратайгаар, баяр баясхалангай мэдэрэлтэйгээр хандадаг юм гэжэ уранзохёолшо Ванда Василевская тэмдэглэбэ. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй, эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй үмэнэһөө, мүн Франциин болон СССР-эй арадуудай дүтэ болохын түлөө аяар 30 жэлэй саада тээ танай тэмсэжэ эхилһэн тухай хэзээдэшье мартахагүй, танине һанажа ябадаг, танда инаг дуратай бүхы советскэ хүнүүдэй үмэнэһөө эгээн эрхим хүсэлэнгүүдые Танда дамжуулан хүргэнэб гэжэ тэрэ хэлэбэ. Франциин ажана амгалан байдалай түлөө, арадуудай хоорондохи эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ олон удаан жэл соо элүүр мэндэ ябахые. Танай һаруул сэбэр ухаан бодолой хурса байхые хүсэнэб.

Германска фашизмда эсэргүү, германска милитаризмые һэргээлгэдэ эсэргүү, Германида демократическа хүсэнүүдэй илахын түлөө Эрриогой тэмсэл тухай Анна Зегерс һануулба. Эрриогой ажал-ябуулга немецкэ залуушуулда гайхамшагта жэшээ болоно гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Эб найрамдалай тала баригша бүхы хүнүүд Эрриогой ажал-ябуулга тушаа нэн түрүүн ямар ушарһаа баясанаб гэхэдэ, тэрэ хадаа уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха гэжэ зүүн зүгэй ба баруун зүгэй хоорондо дүтэ болохо гэжэ оролдоо һэн гээд Национальна суглаанай депутат Пьер Кот хэлэбэ. Манай оронойн үмэнэхи бүхы габьяануудай түлөө Танда французууд, бидэнэр, баясхалан хүргэнэбди, Танда эб найрамдалай уласхоорондын шан олголго хадаа бүхы Франциие хүндэлһэн ябадал мүн гэжэ мэдүүлнэбди.

Пьер Кот Эрриогой ажал-ябуулгын гол гол шатануудые һануулба, Франциин ба СССР-эй хоорондо таатай зохид харилсаа һэргээн бии болгоһоной габьяа имагтал тэрээндэ хамаатай юм гэжэ зааба. Эрриогой ажабайдал ба ажал-ябуулга Франциин эб найрамдалай тала баригша бүхы хүнүүдтэ гайхамшагта жэшээ болоно гэжэ түгэсхэлдөө тэрэ хэлэбэ.

Харюугай богони үгэ хэлэхэ зуураа, Э. Эррио эб найрамдалай уласхоорондын шан олгоһонтой дашарамдуулан тэрээндэ үзүүлэгдэһэн үндэр дээдэ хүндын түлөө Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведтэ баясхалан хүргэбэ.

Удаа тээнь Эррио иигэжэ хэлээ: би өөрынгөө нюдөөр хараһан ороной ба Французска республикын хоорондо таатай зохид харилсаа һэргээхые оролдоһон байгааб. Би тэрэ оронoй арад зониие харааб, тэрэ арадтай минии оронoй дүтэ болохолгодо туһалхын тула али бүхы юумэ хэхэ гэжэ тангаригаа үгөөб. 1924 ондо өөрынгөө абаһан энэ шиидхэбэри тухай би хэзээдэшье халаглаагүй ябааб. Францида ород арадай имагтал һайнаар хандадагыень харааб. Ород арад хадаа арюун сэдьхэлтэй арад мүн. Советскэ Союзтай таатай зохид харилсаа һэргээхэ гэжэ мэдүүлхэдээ, өөрынгөө үүсхэл тухай би хэзээдэшье халаглаагүй ябааб гэжэ дахин дабтан хэлэнэб. Ород арад Франциин түлөө тэмсэхээр бэлэн байна гэжэ би ходо доо тоолодогби. Һүүлшын дайнай үедэ Франциин бэеэ даанхай байдалые һэргээхын түлөө тэрэнэй шуһаяа адхаруулһаниие би хэзээдэшье мартахагүйб. Би энэ арадта хододоо дуратай ябааб, дуратай ябажа үргэлжэлһөөр байнаб.

Наһан соогоо бэелүүлхэ өөрынгөө зорилгонуудые үшөө дүүргээгүй ябанаб гэжэ Эррио түгэсхэлдөө хэлэбэ. Би арадуудай хоорондоо дүтэ болохын түлөө тэмсэхэб. Француз ба демократ гээшэ гэжэ намайе мэдэдэг байгаат, мэдэжэ ябанат, теэд би иимэ хэбээрээ бүхы наһан соогоо ябаха хүнби.

Эдуард Эрриодо эб найрамдалай уласхоорондын шан барюулһантай дашарамдуулан Лионой муниципальна Соведтэ уулзалга болобо.

Индонезиин ба Венгриин хоорондо дипломатическа харилсаанууд тогтоогдоо

ДЖАКАРТА, июниин 13. (ТАСС). Антара агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, һүүлэй үедэ болоһон хэлсээнүүдэй ашаар Индонезиин Республикын ба Венгерскэ Арадай Республикын хоорондо дипломатическа харилсаануудые тогтоохо тухай хэлсээн баталагдаа.

Баскетболоор Европын түрүү һуури эзэлэлгэ

БУДАПЕШТ, июниин 13. (ТАСС). Эрэшүүлэй дунда баскетболоор Европын түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөнэй һүүлшын наадалга үсэгэлдэр эхилээ. Польша—Румыни, Болгари—Югослави наадаба. Румынска команда (тоо 69:56) ба болгарска команда—(84:66) илажа гараба. Үдэшэлэн һонирхолтой хоёр матч болоо. Европын үнгэрһэн чемпионадта хоёрдохи һуури эзэлһэн Венгриин команда үнгэрһэн чемпионадта гурбадахи һуури эзэлһэн Чехословакиин командатай уулзаба. Чехословацка команда илажа, тоо 75:65 болобо.

Московско сагаар 23 час 20 минутада үсэгэлдэрэй һүүлшын наадалга дүүрээ. Европын чемпион—СССР-эй команда Италиин командатай наадаба. Шанга тэмсэлтэйгээр болоһон наадалгын түрүүшын хахадай дүүрэхэдэ, тоо 30:26 боложо, СССР түрүүлбэ. Хоёрдохи хахадай эхилэмсээр тоо тэнсэжэ, 30:30 болоо. Наадалгын эсэсэй дүн 54:48 боложо, советскэ баскетболистнууд илаба.

Урда Корейдэ американска капитал һууринжана

ПХЕНЬЯН, июниин 13. (ТАСС). Корейн Центральна телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө Урда Корейдэ гадаадын 245 компанинууд ба фирмэнүүд бии, тэдэнэй олонхинь американска капиталда хамаатай байна гэжэ «Чосон Ильбо» газетэ бэшэбэ. Таможниин ба бусад налогуудые түлэлгэһөө зайсажа, эдэ фирмэнүүд урдакорейскэ рыногүүдтэ өөһэдынгөө товарнуудые дүүрэтэр табина, туйлай ехэ ашаг олзо абана.

Национальна экономикые хохидолдо оруулан, лисынмановска бүлэг Урда Корейдэхи американска компанинуудай ажал-ябуулгые али болохоор дэмжэнэ, гадаадын капиталые хэрэглэхэ ба тэрэнэй интересүүдые хамгаалха зорилготой түсхай хуулинуудые гаргана.

Аденауэр Вашингтондо ерэбэ

ВАШИНГТОН, июниин 13. (ТАСС). Эйзенхауэртэй, Даллестай ба американска дээдэ тушаалта бусад хүнүүдтэй хэлсээ хэхын тула канцлер Аденауэр июниин 13-най үглөөгүүр самолёдоор Вашингтондо ерэбэ.

Советскэ Союзаар Неругэй ябалга тухай индийскэ хэблэл бэшэнэ

ДЕЛИ, июниин 13. (ТАСС). Советскэ Союзда Индиин премьер-министр Неругэй ошолго тухай индийскэ газетэнүүд ехээр бэшэһээр зандаа. Тэдэнэр Советскэ Союзда Неругэй ошоод байһан тухай тодорхой мэдээнүүдые толилно.

Советскэ Союзда Нерус имагта ехэ халуунаар угтажа абаһаниие тэмдэглэн, «Джугантар» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Идеологиин, хараа бодолой ба тэмсэлэй аргануудай ондо ондоо байбашье, нацанууд хоорондо эбтэйгээр харилсан ажаллаха аргатай юм гэһэн бодолые ородууд бодото дээрэнь бэелүүлхые оролдоно».

Советскэ Союзда Неругэй ошолго Индиин ба Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаа ба суг ажаллалгые улам бэхижүүлгэдэ туһалха байһан ушарһаа, индиец-патриот бүхэндэ агууехэ баяр түрүүлхэ гэжэ «Свадхината» газетэ тэмдэглэнэ.

Советскэ Союзда Неругэй ошолго уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха хэрэгтэ ехэ нэмэри болоно гэжэ Джайпурта хэблэгдэдэг «Локвани» газетэ заана.

«Фри Пресс Джорнэл» газетын түрүү бэшэг хадаа Советскэ Союзда Неругэй ошоһон тушаа «Нью-Йорк Таймс» газетэдэ бэшэгдэһэн хардалгада харюу үгэнэ. Тус газетэ американецуудай хардалга тушаа иигэжэ шоглон бэшэнэ: «Хэрбээ уряагаар Россида ошолго гэмтэ хэрэг бэшэ һаа, Неру ямаршье гэмтэ хэрэг хээгүй. Айлшалан ерэһэн хүниие үнэн сэдьхэлээрээ угтан абалга гэмтэ хэрэг бэшэ байгаа һаа, ородууд тэрэшэлэн ямаршье гэмтэ хэрэг хээгүй».

Советскэ Союзда ба Югославида ошоод ерэһэн Индиин парламентска делегациин толгойлогшын мэдүүлгэ

ДЕЛИ, июниин 13. (ТАСС). Советскэ Союзда ба Югославида ошоод ерэһэн Индиин парламентска делегациин толгойлогшо, штадуудай соведэй түрүүлэгшын орлогшо Кришнамурти Рао ба делегациин гэшүүн Хукам Сингх гэгшэд июниин 11-дэ Бомбейдэ бусажа ерээ.

«Хиндустан Таймс» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Советскэ Союзда хэншье дай хүсэнэгүй гэжэ хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ Рао мэдүүлээ. «Советскэ Союз эб найрамдалые үнэн сэдьхэлээрээ хүсэнэ. Гэбэшье, арад зон өөрынгөө хүсые мэдэрнэ. Хэрбээ тэрээндэ добтолоо һаань, хүсэтэ сохилтоор харюусаха юм».

Советскэ Союз промышленностиие, энергетическэ ресурснуудые ба оронойнгоо хүдөө ажахые хүгжөөхэ асари ехэ түсэб бэелүүлнэ, үргэн дэлгэр дайдада шэнэ газар хахална гэжэ Рао тэмдэглэбэ. Советскэ Союзай ба Югославиин хүтэлбэрилэгшэдэй хамтын коммюнике гаргагдажа байһан түүхэтэ үедэ индийскэ делегаци Югославида ошоод байгаа гэжэ Рао тэмдэглэбэ, Индидэ Югославиин арадай хани барисаанай мэдэрэлтэйгээр хандадаг байһаниие зааба. Югославиие индустриализацилгын амжалтануудые Рао тэрэшэлэн тэмдэглээ.

Хүдөө ажахын культурануудта нэмэлтэ тэжээл оруулха буртаг ногоо сэбэрлэхэ гээшэ ажал ехэтэй хүдэлмэри мүн. Энэ хүдэлмэриие ... гэдхэхэ, түргэдхэхэ талаар авиаци ехэ туһа хүргэнэ. Манай респу... ка дотор энэ хүдэлмэри авиациин хүсөөр хэгдэдэг боложо байна. Бичурын ... эй харьяата колхозуудай поли дээрэ энэ хүдэлмэриие лётчик Дмитрий Иван... Тоболин үнгэргэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Защита мира» колхозой свёкло тариһан поли дээрэ ну... Тоболиной самолёт гиксохлоран бурьюулан сасажа ябана. Хүрээ соо—Д. И. Тоболин.

А. Мантаевай фото

Үхибүүд лагерьта амаржа захалба

Республикын эхин ба долоон жэлэй һургуулинуудай һурагшад һуралсалайнгаа жэлые амжалтатайгаар дүүргэжэ, удаадахи классуудтаа ороо. Ерэхэ жэлдэ бүри һайнаар һуралсахын тула тэдэнэр зунайнгаа амаралтын туршада пионерскэ лагерьнуудта амаржа, туристска аяншалгада ябажа, бэе махабадаа һайжаруулха байна. Тэдэнэр мүнөө үедэ амарха, сэнгэхэ газартаа түрүүшын «хараасгайнууд» мэтэ ерэжэ эхилэнхэй. Лагерьнуудайнь байрладаг ойн соорхойдо, халын хормойдо гү, али нуурай эрьедэ пионерскэ горнын хонгёо дуун зэдэлдэг болоо.

Һаяшаг ой модоной ба саарһанай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай обкомой пионерскэ лагерьта амарха түрүүшын бүлэг үхибүүд ерэһэн байна. Ерэгшэдэй олонхинь эхин һургуулинуудай һурагшад юм. Тэдэнэй дунда нэгэдэхи... дүүргэһэн Эрдэм Доржиев, ... хи класс дүүргэһэн Лариса Д... нова, Юра Дидков, Сталя Ба... болон бусад ябалсана. Лагер... шондо ургаһан сагаан сэсэ... мойһодые, үндэр тэгшэ на... болон тунгалаг уһатай гор... пионернүүд ехээр һайхашаа...

—Ира, ши кукурузын ур... раа гүш?—гэжэ Лариса Дж... хани басаганһаа һурана.

—Асараа бэд даа. Харин ... отряд кукуруза һайнаар ур... шалгарагша ааб. Намда үшө... зын үрэһэд бии. Грядкануу... жэ, үрэһээ һуулгахадамнай ... Кирилловна туһалха байха, —... нүгөөдэнь хөөрэнэ.

Һурагшадай һайнаар амар... боломжо лагерьта байгуулаг...

Д. Хил...

Оролдолгын хүсөөр

Яруунын аймагай «Путь социализма» колхозой залуу малай гүүртые даагшаар нүхэр Жигмитов хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хүн малажал дээрэ энэ жэлдэ түрүүшынхеэ хүдэлмэрилжэ захалбашье, шадабаритай бэрхэ эмхидхэгшэ байһанаа харуулаа. Жигмитовэй гүүртын малшад һүүлэй үедэ ехэ оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилжэ, 250 гаран толгой муу шадалтай мал... хээжэ, бэлшээридэ гаргаһа... на. Мүнөө тэдэнэй хару... байһан малай амидын ш... 10 — 20 килограмм нэмэнх... най бэлшээриин үедэ ... һайса тарғалуулхын тула т... бүри оролдолго ехэтэйгээр х... рилжэ байна.

Д. Шо...

ТЕАТР „САХАЛИ ШУБУУД ДАЛАЙ ДЭЭРЭ“

(Хабаровска хүгжэмтэ комедиин театрын зүжэг тухай)

...Заха хизааргүй уһан далай үдэшын һэбшээ һалхинда сагаан хөөһэ салгидхан долгилно. Тээ холохоно, бүдэхихэнөөр барыжа пароход харагдана. Тэндэһээ хүнүүдэй дуулалдаха соностоно. Энэ хадаа аяар холын советскэ Камчаткын загаһашад ажаллажа байна гээшэ. Тэдэнэр түргэ түргөөр губшуурнуудаа татана, эдэбхи оролдосотойгоор хүдэлнэ.

Иимэ сценээр «Сахали шубууд далай дээрэ» гэжэ Хабаровска хүгжэмтэ комедиин театрын зүжэг эхилнэ. Улан-Удэ городто оперо ба баледэй театрын Байшан соо манай айлшад арбаад гаран спектакль табяад байна.

Советскэ хүнүүдэй культурна эрилтэнүүд жэлһээ жэлдэ ургана, оперо шагнаха, балет хараха, хүгжэмтэ комеди, опереттэ шагнаха тэдэнэр угаа дуратай болонхой. Эгээл тиимэһээ Хабаровска театрын табиһан спектакльнуудые олонниитэ һонирхолтойгоор харана.

Үнгэрэгшэ үдэрнүүдтэ театрын табиһан хүгжэмтэ комединүүдһээ Дунаевскиин «Вольный ветер», Жарковскиин «Морской узел», Александровай «Свадьба в малиновке» гэжэ спектаклнууд илангаяа халуунаар угтагдаа. Һаяхан театрын харуулһан «Сахали шубууд далай дээрэ» гэһэн опереттэ харагшадай зүгһөө һайн сэгнэлтэ абаһан байна.

Комедиин зүжэгые дальневосточно композиторнууд Ф. Садовой, С. Томбак гэгшэд найруулан зохёогоо. Хүгжэмынь ирагуу һайхан зугаа наадаһанай абянуудаар, хүнгэн хатар танцын аялгануудаар баян. Сценэ дээрэ боложо байһан үйлэ хэрэгүүдые, ажал хүдэлмэриие, геройнуудай хоорондохи уулзалга хөөрэлдөөнүүдые оркестрын (дирижёрынь М. Бенедиктов) хүгжэм бүри гоё болгоожо комедиие хүсэд дүүрэн удха маягтай болгоно. Гэбэшье, зарим газарта хүгжэм гэнтэ-гэнтэ бүдэхи абяа-шэмээ үлүүсэ гаргаадхина. Энэ гурбадахи актда элитээр үзэгдэнэ. Комедиин либретто уранзохёолшо С. Феоктистов бэшэһэн байна. Либреттэнь гол түлэб болохотой гэжэ һанагдана. Тиигэбэшье тэрээн дотор дутуу дунданууд олон. Энээнһээ боложо, зарим артистнарай наадан һуларна.

Спектаклиин режиссёр Л. Мейсель либретто доторхи дутуунуудые усадхан үгы болгохо талаар горьтойхон хүдэлмэри хэһэн байна. Режиссёрой ехэ оролдолго шадабаряа гаргаһанай, олонхи артистнарай һайн наадаһанай ба зүжэгые уран гоёор шэмэглэһэнэй ашаар, комеди һонирхолтой спектакль боложо шадаа.

Загаһанай комбинадые хүтэлбэрилжэ байгаа албан хойрог зантай, 15 жэлэй туршада «ноёной харгыгаар ябанаб» гэжэ бэеэ һайрхадаг Толстолоб, тэрэнэй нүхэд комеди дотор гамгүйгөөр шүүмжэлэгдэнэ. Гол удхань тобшохоноор хэлэбэл иимэ: комбинадай директор Толстолоб, бэлэдхэлшэ Закавыка, загаһа баригшадай нэгэ бүлэгые даагша Лисецкий гэгшэдэй гэмээр комбинат загаһа барилгынгаа түсэб һараһаа һарада дүүргэнэгүй. Тэдэнэр түсэб дүүргэхэ талаар ямаршье хэмжээ абахагүйһөө гадна, Каспиһаа ерэһэн түрүү загаһашын ажалда, тэрэнэй шэнэ түхэлэй һайн губшуур зохёожо хээд, загаһа ехээр бариха гэхэдэнь һаад ушаруулна. Толстолоб загаһашадай эрилтэнүүдтэ хайша хэрэгээр хандана, жиирэй хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэхэеэшье болишонхой. Тэрэниие тойроод хубхай хобдог һаналтай «доогуур хүлзэһэн хүнүүдэй» аашануудтай комбинадай загаһашад эрид тэмсэнэ. Каспиин матрос Соколовые загаһашад дэмжэнэ. Далайн сахали шубууд мэтээр загаһашад урагшаа зоригтойгоор элин-халин, һаад тодхор хэгшэдые харгыһаа хаман хаяжа, ажалаа эрид һайжаруулан, урматайгаар хүдэлнэ.

Комедидэ наадаһан артистнар өөһэдынгөө рольнуудые муу бэшээр гүйсэдхэнэ. Комеди доторхи буруушаалта образууд илангаяа һайнаар гарана. Узбекскэ ССР-эй габьяата артист Я. Рчеулов Закавыкын рольдо наадахадаа харагшадые һонирхуулжа шадана. Артистын наадаһан Закавыка үнэн бэеэрээ тобойжо гараһан хооһон үгэтэй, худал хэлэтэй бэлэдхэлшэ болоно. Тэрэ ажалшадые мэхэлнэ, эд бараагаар хангалга таһалдуулна, өөртөө «ноёдой» һамгадта һайн-һайн эд бараа хубаана.

Тэрэнэй сэдьхэлэйнь хани нүхэр, тэрэнэй «эзэнинь» Толстолоб болоно. Закавыка Толстолоб хоёр нягта холбоотой, сула сугтаа бэе бэеэ дахаад, иишэ тиишээ һүхиржэ ябадаг хүнүүд юм. РСФСР-эй габьяата артист И. Войнаровский Толстолобой ролиие һайнаар гүйсэдхэнэ. Хүдэр томо бэетэй, хүзүүндээ дурамбай шаггагаланхай, пантагар томо портфельтэй, ямба ехэтэйгээр алхална, заримдаа столой саанаһаа заха-узуургүй юумэ хэлэн һууна. Ёһотой гэгшын албан хойрог хүн гэжэ мэдэхээр. Тэрэ хадаа хүдэлмэришэдтэйгээ хэрзэгы шэрүүнээр хөөрэлдэнэ, тэдэниие хараана, бадашана. Түсэб дүүргэхэ, загаһа ехээр бариха гэжэ тэрэнэй ухаандашье оронoгүй. Үгэ хэлэхэ бүреэ урданайнгаа габьяае дурдана, би бэрхэ, габьяатай ябаһан хүмби, намайе главкын ноён дэмжэнэ, ехэ ноён болохоб гэхэ мэтээр элдэб юумэ дурдашана. Артист Войнаровский Толстолобой «газаахи», «доторхиие» тон зүбөөр элишэлэн гаргажа, һонирхолтой образ байгуулаа.

Толстолобой һамган Алла Мироновна боложо артистка В. Пимеенок наадана. Тэрэ ирагуу һайханаар, ойлгосотойгоор дуулана, мүн наадахадаашье бэрхэ. Энэ эхэнэрэй гоёхо, үбгэндөө дээрэлхэхэ зан аашые артистка шадамараар харуулна. Артист А. Морсков хадаа жүүлиг Лисецкиин ролиие зүбөөр харуулна. Олон табые шашаашьегүй, дуу дуулажа наадаагүйшье һаань Лисецкиие харахадаа муу һанаатай хүн гэжэ хүнэй этигэмээр.

Мүн һайшаалта геройнуудай рольнуудта наадаһан артистнар муу бэшээр наадана. Каспиһаа ерэһэн загаһашан-матрос Соколовой образ комеди дотор һонирхолтой байна гэжэ тэмдэглэе. Юуб гэхэдэ, артист А. Закаткинай Соколовой рольдо наадахадань арадай үнэн сэхэ хүбүүн, холын Камчаткын загаһашадта үнэхөөрөө туһа хүргэхэ, түрүү арга методээ загаһашадта харуулха гэжэ ерэһэн хүн гэжэ этигэмээр. Соколов даруу зантай, зоригтой түрүү коммунист. Дурагүй хүнүүдынь Соколовые элдэбээр хардана, тэрээн тухай хоб-жэб зөөнэ. Харин Соколов үнэн хэрэгэй түлөө зоримгойгоор тэмсэнэ. Энэ хадаа имагтал ажалаараа дашууршаһан хүн бэшэ, тэрэ илдам зулгы зантай, дурлажашье, басаганай сэдьхэл хүдэлгэжэшье шадаха, хүн зонтой үгээ ойлголсожо шадаха хүн. Артист Закаткин ехэ бэрхээр энэ образ байгуулаа. Артист Закаткин яһала һайнаар наадажа, харагшадай зүгһөө ехээр һайшаагдаба.

Партийна организациин секретарь Зотовой багаханшье рольдо наадаа һаа артист С. Попов геройнгоо абари зангые элирхэйлжэ шадаа. Зүгөөр, энэ комеди дотор партийна организациин үүргэ һулаар харуулагданхай. Хэрбээ комеди дотор албан хойрог директортэ эсэргүүгээр партийна шударгы хүтэлбэрилэгшын образые харуулбал, спектакль бүри хүсэтэй, удхынгаашье талаар хурса байха һэн.

Угаа хүхюун, шог наадатай образ артист В. Машук байгуулаа. Артистын наадаһан радист Сеня Спичкин—Маша басаганда дурлаһан хүбүүн, тон энеэдэтэй. Тэрэнэй наадахада бүхы зал альга ташан халуунаар угтана. Артист дуулаха, хатархадаашье геройнгоо абари занда тааруулан, нюур шарайгаа хубилгажа шадана.

Инженер Валя Снегировагай ролиие РСФСР-эй габьяата артистка А. Грибкова наадана. Харин тус роль хадаа нэгэ бага буруу ойлгогдоо гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, комедиин ябасаһаа мэдэхэдэ, Снегирова дүй дүршэлтэй, зондоо хүндэтэй инженер. Зүгөөр Снегирова тиимэ бэшээр харагдана, юундэб даа тэрэ нэрэ һурагүй иишэ тиишээ гүйнэ, заримдаа тэрэ тон залуу, дүршэлгүй басаган мэтэ харагдана. Тус образ тухай һайса бодожо үзэхэ шухала. Харин артистка Грибкова Соколовто Валя Снегировагай үнэн зүрхэнһөө, илдам налгайгаар дурлаһаниие бэрх... руулна.

Нэгэ доро дуулажа, хөөрэ... даха гээшэ хүнгэн хэрэг бэш... жэмтэ комедидэ наадахын ту... шадабари хэрэгтэй. Харин «Са... шубууд далай дээрэ» гэһэн ... такльда зарим тэды дутуунуу... байбашье, комедидэ наадаһ... тистнар мэргэжэл шадабаряа... наар харуулаа.

Театрын оркестр гол түлэб ... наадана. Зүгөөр, комедиин хүг... бүхы нугалбари хүсэдөөр гара... оркестр нэгэ гээ һаа үлүү ехэ... гарана, үгы һаа спектаклиин я... болохотой туһа хүргэнэгүй. ... һөөргэ, артистнарайшье гэм б... рим артистнарай сценэ дээрэ о... наадаһанһаа, оркестрын абяа... гарашана.

«Далайн үльгэр туужа» гэ... летнэ сценэ тон удаан наад... нэгэл наадаһан таңца, пляска... дахин дабтагдана. Тиимэһээ ... шад түргэнөөр һонёо буур... Спектаклиин II акт һонигүйгө... бигданхай. Эндэ загаһашад гү... шэрээд, сценэ дээгүүр иишэ-т... хэдэ дахин гүйлдэнэ. Эндэ сп... линн гол геройнуудшье мүрөө... гүй, нэгэнинь нүгөөдэээ түл... харайлдана.

Бүхы дээрээ театрын колле... табиһан «Сахали шубууд дал... рэ» гэжэ комеди һонирхолтой ... такль болоо гэжэ хэлэхэ х... Агууехэ СССР оронoй зүүн ... ехэ хубилалтануул тухай, энд... ладаг советскэ хүнүүд тухай ... һайнтай, хурса, тодо зохёол... театрын коллектив табижа, ... туараа бүри баяжуулха ааб... найдагдана.

Ш. ЧИМИТДОРЖ...

Редактор Д. Л. ЛОБСА...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря —27-37, партийной жизни, сельского хозяйства— 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32 Для междугородных переговоров — 16.

Н 00182. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № ...